Štev. 165. V Ljubljani, v petek, dné 21. julija 1905. Leto XXXIII.

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26·—
za pol leta „ „ 13·—
za četrt leta „ „ 6·50
za en mesec „ „ 2·20

V upravništvu:
za celo leto naprej K 20·—
za pol leta „ „ 10·—
za četrt leta „ „ 5·—
za en mesec „ „ 1·70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEC

Inserati:
Enostopna petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . 13 h
za dvakrat . . . . 11 „
za trikrat . . . . 9 „
za več ko trikrat . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravniškega telefona štev. 188.

Obrtni red.

Dunaj, 18. julija.

I.

Začetkom letošnjega zasedanja je vlada predložila poslanski zbornici načrt zakona, ki naj bi premenil in izpopolnil nekatere določbe obrtnega reda. Menda ga ni zakona v Avstriji, ki bi bil bolj razkosan in tudi nedosleden v svojih načelih, kakor je obrtni red. Posamezne določbe so še iz cesarskega patenta z dne 20. decembra 1859. Dalje imamo obrtno novelo iz l. 1883., takozvano delavsko novelo iz leta 1885., zakon iz leta 1895. glede nedeljskega počitka, dva zakona iz leta 1896., zakon iz leta 1897. in še dva zakona iz leta 1902. Poleg teh zakonov pa so še drugi glede stavbenih obrtov, razprodaje žganih pijač in dolgo vrsto raznih naredeb. Težko se dobi človek, in če je tudi jurist, ki bi našel pravo pot skozi to goščo zakonov. Vlada sama je prepustila Manzovi knjigarni težko nalogo, da vsaj nekoliko uredi to zmes starih in novejših določeb, ki naj raznoterim obrtnikom solé in grené življenje. Bili so namreč časi v Avstriji, ko je gospodujoča liberalna nemška gospoda v parlamentu naredila križ čez obrtniški stan. V ministrstvih, na visokih šolah in v liberalnem časopisju odmeval je nauk najgršega egoizma, najprostejše konkurence, ki je vršičil v besedah: Denar je sveta vladar. Posledica tega nauka je bila, da so denarni mogotci s pomočjo vlade zanemarjali, da, zaničevali pošteni obrtniški stan, ki je bil v srednjem veku močan temelj človeške družbe. Celo danes še slišimo besede: Obrtniškemu stanu ni mogoče pomagati, udušila ga bode industrija z moderno tehniko, s strojem, ki nadomešča človeške roke. Kdor ne zna ali ne more plavati s tokom časa, ta naj utone.

Ni torej čudno, ako so obrtniki zadnja leta na raznih shodih pozivljali poslance in vlado, da se obrtni red v raznih točkah izpremeni ter izpopolni v varstvo obrtniškega stanu. Nad tri milijone duš štejejo v Avstriji obrtniki s svojimi pomočniki in družinami, so torej faktor, ki ga vlada ne sme prezirati. Vsled mnogih pozivov je sedanja vlada končno predložila načrt nove obrtne novele, s katero se izpreminjajo nekateri paragrafi obrtnega reda. Obrtni odsek poslanske zbornice se je že pred meseci lotil dela. Izvolil je pododsek, ta pa referente za obširno tvarino, ki jo obsega obrtni red. Preden pa so referenti dovršili svoja poročila, bližal se je konec letošnjega zasedanja, in vladni načrt bi bil obležal v odseku. Zato je obrtni odsek sam sklenil predlagati zbornici, naj se izvoli nov obrtni odsek 18 članov, ki naj je permanenten, to je: novi odsek naj se snide takoj po zaključku zasedanja ter na podlagi vladne predloge do jeseni izdela nov načrt obrtnega reda, da pride v zbornici že v jeseni v razpravo. Vlada je pritrdila temu predlogu in dne 8. julija je zbornica izvolila permanentni obrtni odsek, v katerem so: Bartoli, Bendel, Böheim, Doboszynski, Eldersch, Foerg, Hauck, Hueber, Karbus, Kitschelt, Kratochvil, Kulp, Malachowski, Pacher, Sajfert, Schneider, Stojan, Žitnik.

V ponedeljek dne 17. t. m. je imel ta odsek prvo sejo, katere so se udeležili vsi člani. Predsednik je poljski poslanec dr. Malachowski, vlado zastopajo iz trgovinskega ministrstva sek. načelnik dr. Hasenöhrl in sek. svetnik dr. Müller, iz ministrstva za notranje posle sek. svetnik dr. vitez Fries. Sek. načelnik dr. Hasenöhrl pozdravi v imenu vlade zbrane člane ter izrazi željo, naj bi odsek izdelal načrt zakona, ki bi ustrezal opravičenim željam obrtnega stanu. Vlada ni predložila celotnega obrtnega reda v razpravo, marveč le nekatere paragrafe, ki so nujno potrebni premembe. Vlada pa ne bode ugovarjala, ako odsek dovrši vladno predlogo in se potem loti tudi ostalih določb obrtnega reda.

V glavni razpravi so se oglasili skoraj vsi člani odseka. Posl. Böheim naglaša: Dva vzroka sta, da zaostaja ali propada obrtni stan. Prvi vzrok je moderna tehnika, katere se polaščata s kapitalom veleobrt in industrija. Drugi vzrok je, da si obrtniki sami s ponudbami delajo največjo konkurenco. Ako imajo potem izgubo, oglašajo se za doplačila. Treba je vzajemnosti in discipline v zadrugah, da si pridobe in utrdijo svojo veljavo.

Posl. Pacher obžaluje, da vlada ni predložila obrtnega reda v celoti ter sploh ni zahtevala od obrtnih zadrug, naj vladi predlože svoje nasvete. Vprašala je pač industrijski in delavski svèt, a obrtnega svèta niti nimamo v Avstriji. V enakem smislu so govorili Hueber, Foerg in Hauck.

Posl. Žitnik omeni med drugimi: Ker nisem praktičen obrtnik, porabil sem minoli teden, da sem se posvetoval doma na shodu obrtnikov v prvi vrsti o načelnih vprašanjih, katera obsega vladna predloga. V dogovoru z obrtniki brez razlike strank izrazim v splošni razpravi želje in zahteve obrtnikov. V prvi vrsti moram obžalovati, da je vlada iz celotnega obrtnega reda iztrgala le nekatere točke, ki naj se izpopolnijo. Gospodje, kolikor mi je znano, doživeli smo od l. 1883 menda že osem obrtnih novel. Vse to se mi zdi prava krparija na obrtnem redu. Obrtniki in njihovi prijatelji žele celoten in enoten obrten zakon, jasen in pregleden v besedilu in sostavi, da more tudi navaden, priprost človek razumeti razne določbe, ki živo segajo v dnevno življenje. Obrtni red ki ga imamo, je labirint, v katerem celo juristi tavajo v temi. Kot poslanec sem imel mnogokrat priliko posredovati v obrtnih zadevah. In prepričal sem se, da se mnogi uradniki pri obrtnih oblastih love med teorijo in prakso, da ne poznajo praktičnih razmer in „bona fide“ večkrat razsojajo proti svojemu boljšemu prepričanju. Temu vzrok so: nejasni zakon, krajevne razmere in večkrat politični oziri. Prvo in zadnjo besedo ima na deželi, kjer je še pomanjkljiva zadružna organizacija, večkrat le orožnik. Zahtevamo torej jasen zakon, ki varuje in brani pošteno delo in pravično plačilo. Poleg kmečkega stanu je mali in srednji obrtni stan še vedno zaslomba države in človeške družbe, neusahljiv vir iteligence in obrambe državi. Kmečki in obrtniški stan sta oni mogočni temelj na katerih slone vsaj trije vogali naše države. Zato izražam zadovoljstvo, da avstrijske vlade v zadnjih letih malo več pozornosti obračajo na ta dva stanova. Odločno pa moram ugovarjati, da bi bile le miloščine, kar vlada, oziroma država stori za povzdigo kmečkega in obrtnega stanu. Kar vlada stori v tem oziru, je itak njena dolžnost v korist države, sicer pa so vse te podpore le kaplja v morje.

Načeloma pa izražam željo, da se mora tudi obrtni zakon ozirati na razlike razmer v mestih in na deželi. V mestu nosijo ljudje frake, na deželi kratke suknje ali hodijo v zavihanih srajcah.

Torej ne smemo zakona skovati po enem kopitu, ki je preozko za krajevne razmere. Pač pa moramo imeti pred očmi, da s časom organizujemo tudi po deželi obrtniški stan. Tako n. pr. so bile obrtniške zadruge marsikje le na papirju, istotako izpričevalo usposobljenosti. Taka izpričevala je izrabljala umazana konkurenca na škodo poštenemu rokodelstvu.

Kar se tiče obrtniških vajencev, je treba še mnogo storiti posebno na deželi, koder so še stare navade, ki več ne soglašajo s časovnimi razmerami. Vajenec se mora v prvi vrsti dobro izvežbati v svoji stroki, v drugi vrsti mora znati brati, pisati in računati. Kdor dandanes nima svinčnika v rokah, da si zapiše kar izda in prejme, ta je slab gospodar, naj je kmet, obrtnik ali karkoli. V to je torej potrebno tudi obrtno knjigovodstvo, kar omenim le mimogrede. Izvežbanost v delavnici naj izpopolni obrtno nadaljevalna šola. Žal, da te šole povsem ne ustrezajo svojemu namenu in tudi ne strokovne šole, ker so po svojem programu preveč teoretične. Vzemimo strokovne šole. Učenci hočejo biti nekaki srednješolski dijaki, ki uhajajo k industriji ali drugim poklicem, najmanj pa k obrtništvu, za katero so namenjene.

Mimogrede le omenim, da mi ne gre prav v glavo, zakaj so obrtniška vprašanja podrejena dvema ministrstvoma, naučnemu in trgovinskemu, nad katerima ima še notranje ministrstvo svojo kuratelo. Osnuje naj se za obrtništvo osrednji urad, recimo v trgovinskem ministrstvu, in ta urad naj vodi in pospešuje vse naprave v korist obrtništva.

Glede obrtniških zadrug pripomnim le toliko, da nimajo še prave veljave in discipline. Zadrugam je treba novega, krepkega duha skupnosti in stanovske zavesti.

Vsak obrtnik naj je ponosen na svoj stan in da je član zadruge, ki podpira svoje člane in zagovarja njih pravice. Doslej so bile zadruge brez pravega vodnika in učenika, vsaj v nekaterih deželah in pokrajinah

Splošna želja obrtnikov je, da se obrtniške zbornice ločijo od trgovskih. Ne da se tajiti, da velika industrija in veleobrt nimata srca in večkrat tudi ne pojma za male obrtnike ali rokodelce. To tiči v razmerah. Samostojne obrtniške ali rokodelske zbornice, kakor jih imajo v Prusiji, to je opravičena zahteva obrtnikov.

Končno še pripomnim: Ako so obrtniške zadruge obligatorne ali prisilne, naj so obvezne tudi zadružne zveze. In te zadružne zveze bodo mogle obrtnim oblastvom druge instance dajati potrebna pojasnila in mnenja v obrtniških zadevah, dokler nimamo obrtniških zbornic. Te splošne opazke končam z željo, da vse storimo, kar more pospeševati in okrepiti obrtniški stan v hudem boju s kapitalom za obstanek.

Naslednja dva govornika soc. demokrat Eldersch in zastopnik dunajske trgovske zbornice Kitschelt sta pobijala vsak po svojem vse predloge, ki merijo na povzdigo obrtnega stanu. Eldersch zastopa načelo, dasi tega ne prizna, da bode s časom industrija itak zadušila rokodelstvo in da so torej vsi obrambeni zakoni brez uspeha.

Kitschelt, zastopnik velike industrije, sicer ne nastopa naravnost proti zahtevam obrtništva, v kolikor ne segajo v interese velike industrije. Ker pa industrija z moderno tehniko sega že na vse vrste obrtništva, zato preostaja industriji jako malo blagohotnosti do obrtništva.

Končno izjavlja sek. svetnik dr. vitez Fries kot zastopnik politične uprave, da hoče vlada poglobiti in razširiti smisel in razumnost oblastev za potrebe obrtnega stanu. Več svežega zraka je treba v zaduhle pisarne, koder birokraški prah mori in duši kali življenja. Istina je tudi, da ministrstvo vedno ne rešuje pritožeb in prošenj v ljudskem smislu, po krajevnih razmerah. — In zakaj ne? Uradnik v ministrstvu dobi mrtev, suhoparen akt, ki ga reši na podlagi pripomenj nižjih instanc Zato, meni dr. Fries, naj bi se v tem oziru razširila deželna avtonomija in dež. vlada kot druga instanca razsojala razne pritožbe.

Ta misel ima mnogo zdravega zrna, ko bi deželna vlada vedno imela širše obzorje, boljše poznanje razmer v deželi N. pr. glede obrtnih koncesij je okr. glavarstvo omejeno na poročilo orožništva, in to poročilo je tudi dež. vladi podlaga razsodbi in odloku. Poročila in mnenja županstev so le prazna dekoracija občinske avtonomije.

Včeraj so še govorili v glavni razpravi poslanci Bendel, Hueber, Kratochvil, Pacher, Kulp, Doboszynski, Stojan, Foerg in Hauck. Popoldne je odsek vso tvarino razdelil v 9 referatov, in sicer: Splošne določbe (§ 1 do 13), izpričevalo usposobljenosti (§ 14), koncesije (§ 15—24), obrtniške pravice (§ 36 do 61), semnji (§ 62–71), vajenci in obrtni pouk (§ 75 in 97—104), zadružništvo (105 do 130), zadružne naprave, prestopki in kazni (131—152). Nato je odsek pričel nadrobno razpravo.

Rusija.

Shod zemstev. „Times“ poročajo, da so se na shodu zemstev razgovarjali tudi o vojaški zaroti proti carju. Vodilni člani zemstev so izjavili poročevalcu „Ruskojega Slova“, da so pripravljeni na nasilstva uradništva. Ne čudili bi se, če bi zaprli vse udeležence, a v tem slučaju bi izvolila zemstva in občinski zastopi nove zastopnike, ki bi sklenili ravno to, kar so sklenili na shodu v Moskvi.

Napad v gledališču. V Moskvi so streljali na generalnega guvernerja Kozlovskega med predstavo v ljudskem gledališču na Gruzinskega predmestju. Kozlovski ni bil zadet. Med občinstvom je pa nastala panika in v gnječi so pohodili več oseb do smrti. Množica je drla na sosedni vrt, na katerem je ribnik, in je v njem utonilo več oseb. Zaprli so več sumljivih oseb, med njimi tudi nekega 19letnega Nikolajeva, ki je bil kljub svoje mladosti že kaznovan zaradi političnih prestopkov in izgnan iz Moskve.

Pobjedonoscev ni bil napaden Iz Peterburga poročajo, da poročila o napadu na Pobjedonosceva niso resnična. Povzročena so bila, ker je prijela policija na kolodvoru v Carskem selu nekega mladega moža, ki je bil videti jako razburjen, ko je zapustil Pobjedonoscev vlak. Pri

prijetem možu niso našli ničesar sumljivega.

„Potemkin“. Pariški socialnodemokraški listi priobčujejo oklic, ki so ga podpisali uporni mornarji na „Potemkinu“. Podpisanci protestirajo proti uradnemu poročilu o uporu, ki namerava povzročiti narodnostni spor v Rusiji. Laž je, da so povzročili upor judje in dijaki. Na ladji ni bilo nobenega juda in nobenega dijaka in so mornarji glasovali o sklepih. Ravno to velja o uporih na torpedovki 267 in na oklopnici „Pobjedonoscev“. Oklic sklepa: „Uporniki smatrajo za svoje sodruge delavce in borilce za svobodo po celem svetu, ne glede na njihovo pleme in narodnost.“ — V Galacu so razširjene govorice, da so vpijanili neznanci 15 mornarjev s „Potemkina“, ki so delali v neki tovarni. Pijane mornarje so nato odvedli čez mejo, kjer so jih izročili ruskim oblastim. V zvezi s to govorico je dejstvo, da je ruska štacijska ladja 19 t. m. zjutraj jako hitro odplula. — Za poveljnika ladje „Knjaz Potemkin“ je imenovan kapitan Matezin.

Morilec Suvalova, Kolikovski, je sin nekega kaznjenca v Sibiriji. Kolikovski je bil leta 1901. prognan v Jakutsk, kjer je sodeloval v neki tajni tiskarni, a je pobegnil in došel v Varšavo.

Bombni napad v vojaškem taborišču. V saperskem taborišču pri Kijevu je vrgel nekdo bombo v šotor poveljnika 7. saperskega bataljona, Nemilova, ki je pregledal spise. Častnik je bil težko ranjen na glavi. Vojake so takoj alarmirali in uvedli preiskavo.

Poneverjenje vojaškega denarja. Vojaki kijevskega pehotnega polka pruski princ Albert so se uprli proti častnikom. Princ Albert je namreč poslal 16.000 rubljev, da bi jih porazdelili med moštvo. A te vsote niso razdelili med vojake, marveč med častnike, ki so priredili veliko pojedino, pri kateri so porabili ves denar. Ko so to izvedeli vojaki, so napadli častnike tako, da so morali posredovati kazaki, ki so napravili zopet red. Voditelje upora so uklenili in zaprli. Sodilo jih bo vojno sodišče.

Boj med Armenci in Tatari v Kube. V mestu Kube na Kavkazu je bilo predvčerajšnjim grozno krvavo klanje. V gledališču so se sprli Armenci in Tatari ter pričeli streljati iz revolverjev. Med bojem so zažgali gledališče, ki je zgorelo, a boj so nadaljevali na ulicah. Tatari so plenili in pustosili armenske hiše. Usmrčenih je bilo 300 oseb. Vojaštvo je prepozno posredovalo in so se Tatari šele umaknili, ko so pričeli vojaki streljati v salvah. Zgorelo je pol mesta. Ranjenih je bilo več sto žena in otrok.

Moravska univerza.

Iz Brna se „Hlasu Národa“ brzojavlja: V tukajšnjih političnih krogih se širi poročilo, da bode češka univerza na Moravskem ustanovljena v Kraljevem Polji pri Brnu. — Kraljevo Polje je trg, a bode v kratkem izpremenjen v mesto. Cuje se tudi, da je ministrstvo že v tem pogledu izgotovilo potreben predlog

Konzulati morajo reševati češke vloge.

„Narodni listy“ poročajo: Zadnji čas nista hotela reševati čeških vlog praškega magistrata konzula v Frankobrodu ob Meni in v Londonu, marveč sta jih pošiljala nazaj s pripomnjo, naj se priloži prestava. Na pritožbo praškega magistrata je odredilo ministrstvo za zunanje zadeve, da morajo avstro-ogrska poslaništva in konzulati v inozemstvu sprejemati in reševati vse češke vloge.

Kako volijo na Ogrskem?

Novosadski „Branik“ javlja o volitvah v liptovskem Sv. Mikulašu na Ogrskem, ki so se vršile 18. t. m, sledeče: Volitve so se vršile ob 10. uri ponoči. Kandidat slovaške stranke, dr. Emil Stodela, je dobil 1455 glasov, pravosodni minister Lanyi 1349, kandidat ogrske koalicije pa samo 191. Zato pride do ožje volitve. Vladni organi in Košutovci so strahovito pritiskali na Slovake in jih strahovali, da ne bi volili svojega moža. Da ni bilo takega nasilja, bi bil Stodela gotovo izvoljen. Sami budimpeštanski listi priznavajo, da so se godile strahovite nezakonitosti. Neki sodnik, zet ministra Lanyija, je izpustil kaznjence iz ječe, da so šli glasovat za ministra, orožniki pa so zalotili nekega političkega glavarja, ki je podkupoval Slovaka za 100 kron.

Kriza na Ogrskem.

Včeraj dopoldne je zopet zboroval ministrski svet, ki se ga je udeležil tudi poljedelski minister György, ki se je povrnil iz Londona. Minister za notranje stvari je v sporazumu s finančnim ministrom razveljavil sklep budimpeštanskega občinskega sveta, ki prepoveduje mestnim uradnikom izročevati prostovoljno vplačane davke državni blagajni.

Občinski zastop mesta O Becse je sklenil, ne le, da se ne sme izročevati prostovoljno vplačanih davkov državni blagajni, marveč tudi, da se zapre občinska davkarija, da ne pridejo prebivalci v izkušnjavo plačevati davke.

Nadžupan Franc Hertelenay je izstopil iz liberalne stranke.

Podžupan peštanske stolice Beniczky je odredil, da posluje od 19. avgusta do 16. septembra asentna komisija za one, ki se prostovoljno udeleže novačenja.

Odpor Mažarov.

Budimpešta, 20. julija. Doslej se je pridružilo pasivni rezistenci 25 komitatov, 17 svobodnih mest in številna komitatom podložna mesta. V vseh komitatih, v katerih se ne oddajajo niti prostovoljno plačani davki, se pripravljajo za slučaj, da bo vlada odpustila vse uradnike, ki izvršujejo ta sklep.

Slovanske vsporednice v Šleziji.

Iz Opave poročajo, da se je posvetoval poslanec dr. Sommer z Gautschem o slovanskih vsporednicah v Šleziji. Naznanil je ministrskemu predsedniku, da njegova stranka ni zadovoljna če se vzporednice premeste, marveč zahteva, da jih odpravijo.

Spor med Črnogoro in Rusijo.

Dunajska „Allg. Zeitung“, ki je v zvezi z ministrstvom za vnanje zadeve poroča, da je nastal med Crnogoro in Rusijo spor, vsled katerega je bil odpoklican ruski poslanik v Cetinju. V Bostorbici so ravno praznovali slovesno otvoritev novo zgrajenega poslopja za tobačni monopol, pri kateri je bil navzoč tudi črnogorski prestolonaslednik Danilo, ko je došlo poročilo o uničenju baltiškega brodovja. Ruski poslanik v Cetinju je takoj brzojavno naprosil Danila, naj se preloži slavlje, ker žalujejo vsi Slovani, a črnogorski prestolonaslednik je izjavil, da je Crnogora neodvisna država, ki ji Rusija ne more prepovedati slavlja gospodarskega napredka. Ruski poslanik je nato naprosil cetinjskega metropolita, naj naprosi Danila, da odredi maše zadušnice za padle pri Cušimi, prestolonaslednik se pa ni udeležil nobene žalovalne prireditve in je celo pri pojedini v Bestorbici pohvalil japonsko junaštvo. Ruski poslanik in tudi črnogorska vlada sta poročala o tem v Peterburg in posledica je, da je odpoklican ruski poslanec v Cetinju.

Nemiri na Spanskem.

„Imparcial“ poroča, da so izbruhnili predvčerajšnjim resni nemiri v Salamanki, ker je vpeljal občinski zastop užitninski davek. Množica je vdrla v mestno hišo in jo oplenila. Neki občinski svetnik, katerega je zasledovala množica, je skočil skozi okno in se smrtno nevarno poškodoval.

Kulturni boj na Francoskem.

Socialisti in drugi sužnji framasonov, ki so vprizorili kulturni boj na Francoskem, so vedno kričali o neizmernem bogastvu francoskih samostanov, ki postane last države, če se odpravijo samostani. In zdaj, ko so jih odpravili, se pa vidi, da je naredil dobiček zopet le jud. V St. Germain-en-Laye je kupil jud Nathan samostan sester Kristusovega rojstva za beraških 82 000 fr., dasi so samo poslopja vredna še enkrat toliko in obsega samostansko zemljišče 13400 štir. m. — V Nancyju je pa kupil judovski konzorcij posestvo kartuzijanov za 165.000 frankov, dasi je vredno najmanj pol milijona frankov.

Židje na avstrijskih vseučiliščih.

„Jüdisches Volksblatt“ poroča, da je obiskovalo avstrijska vseučilišča leta 1898. 2793 židovskih slušateljev, to je 17 odstotkov vseh vseučiliščnikov. 1380 judov je študiralo pravo, 1154 medicino in 259 filozofijo. Od takrat se je pa brezdvojbeno pomnožilo število judovskih juristov in filozofov. V primeri s krščanskim prebivalstvom imajo judje štirikrat več visokošolcev. Tudi na tehnikah je bilo število judovskih slušateljev znatno; znašalo je 746 Najhujše je na dunajskem vseučilišču, kjer je 60 do 70 odstotkov slušateljev judov.

Nazadovanje socialnih demokratov v Nemčiji.

„Freisinnige Zeitung“ priobčuje zanimive statistiko o socialno demokraških volivcih v Nemčiji. Leta 1903. je bilo oddanih 3 010.771 socialnodemokratičnih glasov, za 903.366 več, kakor pred petimi leti. „Vorwärts“ je pisal ponosno, da pride kmalu do preobrata. A v kratki dobi od l. 1903. se je že marsikaj izpremenilo, in padlo je tudi število socialnodemokratičnih glasov. Na Nemškem so imeli 21 nadomestnih volitev, v katerih so nastopili rdečkarji sedemnajstkrat. A le v dveh okrajih se je pomnožilo število glasov za 657, v ostalih okrajih je pa bilo 23.855 glasov manj, kakor pa pri volitvah 16. junija 1903

Goljufije v ameriškem statističnem uradu.

Predsednik Roosevelt je ukazal preiskavo o goljufijah, ki so se dogajale v ameriškem statističnem uradu poljedelskega ministrstva. Poljedelski minister je razveljavil meseca junija razglašene statistične podatke o trgovini z bombažem.

Na Kreti.

Kretska zastopniška zbornica je poslala tri delegate v Therisso, ki imajo nalogo, da se dogovore z vstaši za jedinstveni program.

Rusko-japonska vojska.

Rusi v Mandžuriji.

Pariz, 18. julija. Iz Londona poroča „La Patrie“, da je ruska armada mnogo močnejša na bojišču, kakor se sodi v Evropi. Nova ojačenja vedno dohajajo. Dva zbora sta prišla nedavno. Vsi poveljniki in vojaki žele udariti se z Japonci in jim povrniti vse, zaupajoč v zmago. General Miščenko nadaljuje svoje pojezde v Mongoliji ter hoče napasti Japonce za hrbtom. Deževje je porušilo ceste.

Položaj na Sahalinu.

Tokio, 19. julija. Tu vsi menijo, da teren okoli Mauke pri Sahalinu, kjer so se Rusi po porazu pri Dasline ustavili, ne dopušča umikanja proti severu. Sicer pa bodo Rusi vsled pomanjkanja municije prisiljeni, da se udajo.

Kako sodi Witte o miru.

London, 20. julija. Dopisnik „Daily Maila“ v Peterburgu poroča o svojem pogovoru z Wittejem. Witte je izjavil, da Rusija še ne pozna japonskih mirovnih pogojev. On dobro ve, da bo Rusija napela vse svoje sile, ako bi Japonska vztrajala pri zahtevah, ki jih Rusija ne bi mogla sprejeti. Trudil se bo, da sklene dober in pošten mir Japonska naj se uveri, da bo ruska politika nastopila odslej nova pota. Rusija ne bo sklenila miru za vsako ceno. Witte je prepričan, da se Rusija in Japonska lahko do dobra sprijaznita in živita v miru

Obtožba proti Steslju.

Peterburg, 19. julija. V „Slovu“ piše član portarturske posadke, ki je prebil vse obleganje, da je bilo v tem položaju, v kakršnem se je nahajala posadka, vsak čas pričakovati predaje. Kriv tega je bil general Steselj, baje so ga vsi sovražili in posadka ga je sama hotela odstraniti. Zelo so se čudili, s kako slavo so ga obdali zunaj trdnjave. Mnogo živil je predal Japoncem, a posadka je v pravem pomenu besede stradala. Bolniki in ranjenci niso ozdravili vsled slabe hrane. — Ogromne zaloge moke so se ohranile, a ljudem so dajali gnjilega suhora. V takih okolnostih je posadka branila trdnjavo. Nečloveško se je obnašal Steselj, boječe skrbeč za svoje zasebne zadeve.

Witte ima pooblastilo skleniti rusko-japonsko zvezo.

Pariz, 20. julija. „Matin“ poroča, da ima Witte polnomoč, pristati na plačevanje vojne odškodnine pod tem pogojem, da se sklene rusko-japonska zveza S tem izgube pogoji, ki jih bo mogla Rusija priznati, svoj poniževalni značaj. Ce se sklene mir, ne pa zveza, je Rusija v Aziji izgubljena.

Berolin, 20. julija. „Lokalanzeiger“ poroča: Japonska je zelo naklonjena zvezi z Rusijo. To se je najbolj pokazalo pri predaji Port Arturja, ko so se Rusi in Japonci prisrčno pozdravljali. Tudi blag in mil način, kako Japonci ravnajo z ruskimi ujetniki, je dokaz, da Japonska misli na zvezo.

Kitajska se giblje.

London, 19. julija. „Daily Telegraph“ poroča iz Tokia: Kitajski poslaniki, ki so odšli na vse strani sveta, da proučujejo ustavne državne oblike, imajo tudi to nalogo, da pregovorijo velevlasti, naj skličejo mednarodno konferenco, ki naj bi uredila vzhodno - azijsko vprašanje.

Kaj pomeni sestanek Witta z Rouvierjem.

Pariz, 20 julija. Sestanek Witteja z francoskim ministrskim predsednikom, ki ima velik vpliv v finančnih krogih, bo velevažen. Tu že vedo, kaj misli Rouvier Wittu povedati. Tudi pariški krogi so uverjani. da ima Witte polnomoč sklepati o vojni odškodnini. Japonska hoče imeti 4 milijarde odškodnine. Francoska se bo trudila, da omogoči Rusiji plačati odškodnino v obliki prevzetja japonskih posojil. Rouvier bo Wittu izjavil, da se morajo na Ruskem brezpogojno uvesti reforme, sicer ni misliti na redne razmere. Drugače bo Rusija v inozemstvu izgubila ves ugled in posebno zaupanje finančnih krogov.

General Steselj ni imenovan za poveljnika.

Peterburg, 20. julija. Peterburški brzojavni urad dementuje vest, da je bil Steselj imenovan za poveljnika sedmega voja.

Poniževalna kazen.

Peterburg, 19. julija. Tu ostalemu moštvu Nebogatovih ladij so prepovedali, nositi na kapah trakove in znake brodovja, ki se je sremotno udalo.

Vladivostok se pripravlja na obleganje.

Berolin, 20 julija. Poveljnik Vladivostoka, general Kazbek je zapovedal, da naj vsi prebivalci, ki niso za obrambo, zapuste mesto, ker se kmalu začne obleganje.

Angleška in Japonska.

Dunaj, 19. julija. Angleška namerava skleniti z Japonsko defenzivno-ofenzivno zvezo. Dosedanja zveza je bila samo defenzivna.

Japonske pozicije na bojišču.

Peterburg, 19. julija. Novosilcev brzojavlja „Ruskemu Slovu“ iz Kadide: V prednjih pozicijah je mir. Armada Nogija zavzema črto Kanj-Pin-Czjanjczjatun-Fakumin, njegova fronta se razteza proti vzhodu 20 vrst daleč; armada Nodzuova stoji vzhodno od zeleznice, armada Kurokija je prodrla v dolino reke Kaohe in prednji oddelki Okuove armade so zbrani okoli Erdagua. Koncem meseca so došle na bojišče tri popolne, nove divizije, ki se zbirajo okoli Sincintina in Ginminpua.

Japonci proti Vladivostoku in v severni Koreji.

London, 20. julija. „Daily Telegraph“ poroča iz Tokia: Na severu je po kopnem in na morju živahno gibanje Iz vladivostoške in ongujske luke kjer so baje videli japonske čete, poročajo, da se je združeno brodovje pojavilo v ameriški in olgijski luki. Ta gibanja zelo vznemirjajo vladivostoško prebivalstvo. Rusi v severni Koreji se zopet umikajo. Najbrže bodo zapustili svojo postojanko v Kjenheunu pri Tumenu. Ob južnem bregu Tumena znaša sovražna četa dva tisoč konjenikov.

Japonsko gibanje v Mandžuriji.

Kolin, 20. julija. „Köln. Ztg.“ poroča iz Harbina: Vzhodno od železnice je vse mirno. Japonci pomikajo svoje čete baje proti Sinmenpu. Sinmenpu je vas v Hunho dolini, torej na vzhodnem japonskem krilu, ki ima nalogo, zavzeti važne prelaze. Vročina znaša 40 stopinj.

Vprašanje o vojni odškodnini.

London, 20. julija. „Daily Mail“ poroča iz Peterburga, da je Witte z Lambsdorffom izdelal načrt, kako odškodovati za slučaj miru Japonsko. Vojna odškodnina naj Rusija plača na ta način, da prevzame poplačevanje japonskih vojnih posojil. Car se je obotavljal, predno je to odobril. Končno je Wittu dejal, naj to izvrši le, če bo nujno potrebno.

Kaj bo s premirjem?

London, 20. julija. „Standard“ poroča iz Wašingtona, da je Japonska pripravljena dati vprašanje o premirju najprej na razgovor, seveda pod tem pogojem, da se sprejmejo temeljne točke japonskege mirovnega programa. Pred sestankom pa ne bo premirja.

London, 20. julija. „Daily Chronicle“ poroča iz Wašingtona: Vprašanje o premirju obravnavata Roosevelt in japonski poslanik že cel teden. Vse je odvisno od tega, kakšno stališče zavzema car glede na japonske mirovne pogoje.

Dnevne novice.

Dr. Rybář in „Narodni listy“.

Prišla je doba intervievov. Parlament spi, politiki počivajo, časnikarji pa intervievajo. Dopisnik „Narodnih listov“ je o Trstu intervieval dr. Rybáře, in mi smo tako svobodni, da posnemamo izrečene in zapisane misli. Dr. Rybář se je izjavil najprej proti temu, da bi bila italijanska univerza v Trstu, ker bi preveč okrepila italijansko moč. „Primorski Slovani bi le tedaj mogli dovoliti italijansko vseučilišče v Trstu, če bi dobili zanjo istocenno nagrado, namreč ljudske šole, srednje, trgovske in visoke šole v Trstu“. Na vprašanje, ali ne bi bila Ljubljana ugodnejši kraj za vseučilišče, pravi dr. Rybař: „Ne! Dokaze proti temu je navedel dr. Tuma, in ti morajo prepričati vsakega primorskega Slovana. Ne bi se pa smeli upirati slovenskemu vseučilišču v Ljubljani v tem slučaju, ako italijansko vseučilišče ne bi prišlo v Trst.“

— Taktiko v državnem zboru prepušča dr. Rybář kranjskim politikom in želi, da bi postopali edino, če treba, z obstrukcijo. Nato našteva potrebne slovenske šole na Primorskem. Na vprašanje, kako naj bi Čehi v državnem zboru podpirali težnje primorskih Slovanov, pravi Rybář: Na dva načina: Gospodarsko s tem, da investirajo del svojega premakljivega kapitala v Trstu, politično pa s tem, da pripomoreje do državnozborskega mandata tržaški okolici. Najzanimivejše je bilo vprašanje, ali ne bi kazalo, da bi se osnovala slovensko-italijanska zveza proti Nemcem? Dr. Rybář je proti temu, ker Slovencem v Trstu ne grozi nevarnost od Nemcev, ampak od Italijanov. „Cehom bi morda zveza z Italijani koristila, a za tržaške Slovence bi bila taka zveza gotova smrt. Čehi bi pridobili nezanesljivega zaveznika, a izgubili bi brate“. Glede postopanja v deželnih zborih v Istri, Gorici in v Trstu pravi dr. Rybář, da morajo ostati Slovani v bojni poziciji. Boj je narodnogospodarskega značaja, ker zastopajo slovanski poslanci malega posestnika in obrtnika proti italijanskemu velekapitalu. — „Národní listy“ niso zadovoljni z Rybářovimi izvajanji. Pravijo, da Italijani itak „gotovo dobe italijansko univerzo v Trstu (!) zaradi svoje vztrajnosti, in da ne bi bilo za Slovane nič nečastnega, ako bi dovolili Italijanom univerzo na onih tleh, kjer imajo po priznanju Slovanov samih „resnično, ne le umetno veliko in za mnoge generacije zagotovljeno večino“. Nato pa priporoča češko glasilo, naj se osnuje velika trozveza Slovanov, Italijanov in — Mažarov proti Nemcem. — Kako si misli češki list tako trozvezo, nam ni prav jasno. Nasprotstva med Italijani in Slovenci, med Hrvati in Mažari onemogočujejo tako politično zvezo. Mogoče so pač kulturne zveze med enakomislečimi strankami raznih narodov, a da bi se kar Italijani, Slovani in Mažari danes v celoti, kakor so, mogli združiti, je nekaj utopičnega. Prav imajo „Narodni Listy“ v tem, ker naglašajo, da je glede slovenskega vseučilišča v Trstu stališče dr. Rybáře preveč lokalno tržaško in da ne upošteva drugih Slovencev, a zahteva, da bi Slovenci opustili boj proti Italijanom, ki je samo defenzivnega značaja, zaradi neke zveze, ki bi nam le škodila, se mora odločno zavrniti.

Knezonadškofu monsg. Andreju Jordanu, ki je obhajal včeraj triletnico svojega škofovskega posvečevanja, se zdravje polagoma vrača. Vsled požrtvovalnega prizadevanja domačega zdravnika dr. Gressiga se je posrečilo oteti ga preteče nevarnosti. Bolečine ponehujejo in bolnik je začel že vsak dan za nekaj ur vstajati. Upati je, da si pridobi v enem mesecu zopet zgubljene moči.

Kako se včasih zaračuni dr. Tuma, je pokazal dohodek, ki ga ima goriška dežela od davka na pivo. Ko je leta 1901. predlagal poslanec prof. Berbuč, naj se pobira užitnina in naklada od pive, se je dr. Tuma temu predlogu silno upiral. Bilo mu je po zgledu kranjskih liberalcev več za nekatere osebe, nego za deželo in splošno korist. Dežela je vendarle uvedla naklado in sedaj ima od tega v prvih šestih mesecih t. l. 41.243 kron dohodkov. Dr. Tuma se je torej zopet malo zaračunil, kar ga pa najbrž ne bo motilo pri njegovih najnovejših političkih projektih.

„Slovenska dijaška zveza“. Ministrstvo za notranje posle je odobrilo pravila društva „Slovenska dijaška zveza“, katera je vložil sedanji predsednik „Danice“, g. V. Marinko.

— **Zastrupljeni od vbodljajev muh.** Iz Novske na Hrvaškem poročajo, da se je v okolici tega mesta pojavila na živini zelo opasna bolezen (antrax), ki je prenesljiva tudi na ljudi. Bolezen nastane vsled vbodljajev neke vrste muh, ki otrujejo kri. 15. t. m. je vgriznila muha seljaka Mirka Labaša, 17. t. m. pa Jožeta Kivača. Obadva so prenesli v Zagreb v bolnico usmiljenih bratov.

— **Zanimiva študija.** Gosp. Ivan Grafenauer, profesor v Kranju, je objavil v Arhivu za slovansko filologijo (L. 1905, II. zv.) zanimivo in temeljito razpravo o naglasu v ziljskem narečju.

— **Železniški mojstri.** Zastopniki železniških mojstrov južne železnice so imeli preteklo nedeljo v Mariboru shod, na katerem so sklenili odposlati novo spomenico upravi južne železnice s prošnjo, da se jim po gotovih definitivnih službenih letih prizna uradniški naslov in činovni razred in da se jim dá boljšo priliko za avanziranje in boljše penzijske norme.

— **Kako se na Laškem potegujejo za železnice.** Prebivalci okolice mesta Lucca na Laškem so hoteli imeti železnico med Lucco in Aullo, toda zbornica je na to pozabila in ni ničesar sklenila o tej železniški zvezi. 22 obč. odbornikov je nato odložilo svoje dostojanstvo, ravno tako provincijalni zbor, vsi dobrodelni odbori, župani in poslanci tega okrožja; na magistratih so razobesili narodno zastavo na pol droga in s črnino ovito, župani so izdali protestne, črno obrobljene oklice. Po mestu, trgih in vaseh so korakale godbe in igrale žalobne koračnice: celo odvetniki, stavbinski mojstri in mirovni sodniki so odložili svoja mesta. Delavci v kararskih kamnolomih stavkajo, cerkveni zvonovi zvone kakor za pogreb, 30 000 oseb je prišlo na protestni shod, ki ga je pa policija razgnala. Ljudje pa so bili tako vztrajni, da so potem zborovali v manjših oddelkih v zaprtih prostorih.

— **Vojaške vesti.** Nov samostojni vojaški oddelek ustanovi se s 1. avgustom 1905 pod naslovom „c. in kr. brzojavni tečaj v Tullnu“. Naloga njegova bode izobraževati vojaštvo za službo pri vojnem brzojavu pehotnih in konjeniških polkov. — Garnizijske izpremembe v jeseni t. l. bodo le pri 11. dragonskem, 14. kornem topniškem in 7. ulanskem polku ter 4. eskadronu 14. huzarskega polka. Več važnih izpremembe bo šele v aprilu l. 1906 V pokojenje major Edv. Pohlreich, bivši poveljnik tukajšnjega bataljona 17. pešpolka; dobil je naslov podpolkovnika „ad honores“. Nastanil se je v Kralj. Vinohradih pri Pragi. — Predvčerajšnjim napovedano nadzorovanje fmlt. barona Malowetza, poveljnika 6. pehotne divizije, je bilo brzojavno odpovedano; govori se, da utegne biti baron Malowetz imenovan kornim poveljnikom v Zagrebu.

— **Ogrski notranji minister proti draginji.** Da prepreči razne zlorabe na trgu, je zapovedal notranji minister ogrski vsem municipijem, da morajo izdelati tržne tarife. Prodajalci naj bi s tem ne bili prikrajšani v svojih pravicah. S tem naj se prepreči le samovoljno zvišavanje cen. Prodajalec ne sme zaslužiti več, ko neke goteve odstotke, kdor bo to prekoračil, je kaznovan

— **Zahvala.** Podpisani stavbeni odbor gasilnega doma vasi Stob, občine Domžale se najiskrenejše zahvaljujemo za velikodušni prostovoljni dar „Hranilnice in posojilnice v Domžalah“ v znesku dvajset in pet kron. — Stob, meseca julija 1905. Gašpar Juvan, načelnik stavbenega odbora, Ant. Müller, blagajnik.

— **Otvoritev predora med Logom in Rajbljem.** V dopis o tej slavnosti so se vrinili dve neljubi tiskovni pomoti: Novi predor se imenuje: Kaiser Franz Josef I. Hilfstollen in Breth. Pri slovesnosti svirala je rudarska — ne vojaška — godba iz Rajblja.

— **Osebne vesti.** Administrativni tajnik gozd ravnateljstva v Gorici g. Emil Guttmann je dobil naslov in značaj administrativnega svetnika. — Kancelist g Iv. Novak je prestavljen s Trebnjega k okr. sodišču v Kranj, za kancelista pri okr. sodišču v Kranj je imenovan podčastnik g. J. Zerko iz Zadra. — V Mokronogu je umrla 23 let stara gdč. Marija Dev, hčerka bivšega postojnskega odvetnika.

— **Dva Slovenca v Ameriki napadena.** Iz Loraina poročajo: Policija tega mesta se peča z razvozljanjem dveh morilnih napadov, izvršenih nad Slovencema. Napada sta se prigodila skoraj v istem hipu dva bloka narazen Okoli 1. ure zjutraj je Slovenec Janez Štant stopil s praga svojega stanovanja in je bil takoj napaden od nekoga, ki je nanj prežal ter zadrl nož ali bodalo v njegov trebuh. Štant se nahaja v bolnišnici sv. Jožefa. Dvomi se, da bi okreval. Istočasno je neki neznanec streljal na Slovenca Janeza Mejača, ko se je vračal domov. Kroglja je prodrla skozi mesnati del meči. Napadalec ga je nato udaril po glavi s kopitom revolverja ter ga pustil nezavestnega na hodniku. Upanje je, da bo ozdravel.

— **Aretacija blaznega.** Včeraj popoldne pripeljal je gosped orožnik Koprivec z Viča nekdanjega trgovca Stefana Nevaka iz Notranje Gorice. Bil je že v Ameriki in prepotoval veliko dežel, toda življenjski valovi so ga vedno uničevali. Ni čuda, da ga je potem večkrat napadala blaznost. Včeraj zjutraj vpil je po vasi, da bo požgal vso vas in pomoril vse ljudi. V več hišah je pobil vso šaro in polomil več pohištva. Hitel je za gospodom župnikom in drugimi, da bi jih napadel. Ljudje so se ga silno bali; poklicali so orožnika, ki je skoro blaznega s pomočjo kmetov po dolgem trudu aretiral in ga peljal v Ljubljano. Pokazalo se bo skoro gotovo, da je popolnoma blazen.

— **20 letnica „Bralnega društva v Železnikih** bo prihodnje nedeljo. Kakar že omejeno udeleži se slavnosti deputacija „Slov. kršč. soc. zveze“ iz Ljubljane z zastavo. Deputacija se odpelje iz Ljubljani z vlakom ob 5. uri zjutraj. Dobrodošel, kdor se hoče pridružiti. Z deputacijami se pridružijo slavnosti: izobraževalna društva iz Preske, iz Križev pri Tržiču Device Marije v Polju (od tu pride tudi zastopstvo strokovnega društva) in Gorij, vse štiri z zastavami. Slavnosti se udeleži tudi „Bralno in pevsko društvo Ratitovec“ iz Selc in če bo lepo vreme popoldne mešani pevski zbor iz Kranja. Upati je, da se vzdigne na to lepo slavnost še kako društvo, posebno je pričakovati to od bližnjih društev in občinstva na Gorenjskem. Na svidenje v nedeljo v Železnikih!

— **Novomeške novice.** V Ameriko je popihal, ko je dovršil precejšnjo tatvino, Benedikt Wrakar, pri svojem jerobu Petschauerju v Polanicah dovršil. Imel je pa že preskrbljeno prosto vožnjo v Ameriko. Poprej je pa še dobro po Kandiji popival pri gospodu županu in gospodu Jakšetu. — Ciganske tolpo iz Cahovca, broječe 11 ciganov, so aretirali v Novem mestu. Cigani so obdolženi raznih tatvin.

— **Maturo na goriški pripravnici** so napravile za slovenske šole gospodične: Cigoj, Gomišček, Melah, Jelen, Kavčič, Kacafura, Komauli, Homateu, Silič, Stucin, Sturn, Trpin in Trampuš; za slovenske in nemške pa: Bajt, Jonke, Kavčič, Koser, Lazar, Lecker, Legovič, Majdé, Makuz, Milost, Mrevlje, Pahor, Trošt, Zalar, Zupanc, Merak, Čimperšek in Gandini.

— **V Soči je utonil** blizu Kanala sedemnajstletni mladenič Marij Casarelli.

— **Strela je ubila** med nevihto kmeta Franca Kravosa iz Sv. Križa pri Ajdovščini.

— **Pomanjkanje vojaških zdravnikov** ima hude posledice za armado in njeno splošno zdravstveno stanje. Malokaterega mika vojaško zdravniški stan, in če kdo le more, izstopi iz vojaške službe in postane civilni zdravnik. To je povzročilo, da je več kot šestina vojaške zdravniških mest prazna. V Avstriji bi moralo biti 324 nadzdravnikov, pa jih je le 93. Vzrok je ta, da nimajo v naši armadi zdravniki iste pravice in isti ugled, kot ga uživajo častniki, ki vendar po ogromni večini niso akademiško izobraženi. Ker se tudi dan na dan množe pritožbe proti zdravnikom, ki so pa večinoma krivične se jih vedno manj oglasi za vojaškozdravniško službo. Poslanec „Slovanske zveze“, dr. Hruban, je storil pri ministrstvu za deželno brambo primerne korake, da se to vprašanje povoljno reši in uredi Predvsem bo treba postaviti vojaške zdravnike na isto stopnjo kot častnike.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu priredi veliki koncert v nedeljo, 23 julija 1905, v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojanu pod osebnim vodstvom kapelnika g. H. O. Vogriča Pri koncertu in plesu svira orkester pod vodstvom g. Majcen a. Začetek ob 5. uri popoldne. Blagajna se odpre ob 4. uri. Vstopnina h koncertu 60 vin., sedeži 40 v.

Koroške novice.

k **Tržaški škof dr. Nagel** je prišel v Celovec obiskat škofa dr. Kahna. Skupno se podasta za nekaj dni na odmor.

k **Desetletnica katoliškega delavskega društva v Prevaljah,** ki bo prihodnjo nedeljo, 23. t. mes., bo jako zanimiva Vršijo se že velike priprave. G. Stekl, gostilničar je dal lepi senčnati vrt na razpolago. — Kranjci in Stajerci prihitite tudi vi 23. t. mes. Slavnost desetletnice bo popoldan po večernicah v gostilni pri Steklu na Fari s tem le sporedom: 1. Poročilo tajnika o delovanju kat. delavskega društva. 2. Slavnostni govor. 3. Govori odposlancev društev. Med posameznimi točkami svira domača godba na lok ter pojejo farski pevci. K obilni udeležbi vabi vse prijatelje delavcev odbor.

k **Osebna vest.** Vseučiliški profesor g. Polivka iz Prage bo preživel počitnice v slovenskem delu ziljske doline ter proučeval narod in deželo.

Štajerske novice.

š **Sv. Jurij v Slovenskih goricah.** (Ciril-Metodova slavnost). Bralno društvo „Edinost“ je obhajalo Ciril-Metodovo slavnost dne 16. julija ter priredilo v ta namen lepo igro „Lurška pastirica“. Vreme je bilo jako ugodno in vkljub silnej vročini so prišli cenjeni gosti od blizu in daleč in sicer iz Maribora, Laškega, Sv. Lenarta (s pevskim zborom), Sv. Jurja ob Sčavnici (s pevskim zborom), Sv. Jakoba, Sv. Benedikta in Sv. Petra pri Mariboru. Kot uvodni akord igri „Lurška pastirica“ je bil pozdrav dež. poslanca g. I. Roškarja vsem cenjenim gostom; pesen „Že kopneva breg“, katero je zapel domači pevski mešani zbor kaj lepo in slavnostni govor g. učitelja Železnika. Podal je v svojem govoru kratko zgodovino slovanskega kresa ter utemeljil zakaj zažigajo in zakaj naj bi zažigali Slovenci kresove slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu. Na podlagi S Gregorčičeve pesni „Blagovestnikoma“ je slikal žalostno razmerje pred slov. apostoloma, potem njuno delovanje in velike zasluge, ki sta si jih pridobila sv. Ciril in Metod za Slovence. — Igra se je zelo lepo predavala; uloge so bile splošno v dobrih rokah. Kdor je imel le količkaj čuta za lepo in vzvišeno stvar je pazljivo poslušal ter občudoval igralke in njihovo spretnost. Vsebina igre je znana. Pohvalno omeniti še je treba kratek prepir med grofinjo Eleonore in Barbo, grajsko oskrbnico, kajti slišali smo in občudovali spretnost in gibčnost ženskih jezikov! Splošno pozornost pa je zbudila mlada „Zofka“ hčerka grofinje Eleonore; igrala je svoje ulogo prav izvrstno, kakor kakšna vajena, neustrašena diletantinja. Kot sklepni akord igri je bila šaljiva karakteristika srečolova, ki je s svojimi raznovrstnimi dobitki povzročil dokaj prijetne zabave. Kam pa sedaj? Vse je vrelo in hitelo na svež zrak. Prosta zabava se je razvila v notranjih in zunanjih gostilniških prostorih, kjer so se razlegale lepe in mile pesmice iz jasnih grl jurjevskega pevskega zbora ob Sčavnici, moškega od Sv. Lenarta kakor tudi domačega. — Hvala vam torej, dragi prijatelji, ki ste iz daljine prispeli k nam! Bližna društva krasnih Slov. goricah vzbudite se ter posnemajte društvo „Edinost“ vsaj v narodnem gibanju. Igra „Lurška pastirica“ se bo ponavljala v nedeljo, dne 23. julija Torej na svidenje vsi, ki še niste videli.

š **„Nemška slavnost“.** Dva Nemca, ki sta se od „nemške“ slavnosti v Ormožu vinjena gibala domov, sta se med potjo na glas jezila, da to ni bila nikaka nemška slavnost, ker se je na slavnosti samo slišalo: „To mi dajte, to mi prineste, jaz sem žejen, vrag ga vzemi i. t. d.“

š **„Deseti brat“ v Ptuju.** Lanski in letošnji abiturijenti mariborskega učiteljišča uprizore s pomočjo g. učiteljic koleginj „D. b.“ dne 23. t. m. Sedeži: 1 in 2. vrsta 1 K 20 v, ostale vrste po 90 v, stojišča pa 30 v. Začetek ob 8 uri zvečer. Čisti dobiček dobi Ciril in Metodova družba. Po igri petje in prosta zabava. Za prav mnogobrojen obisk prosi pripravljalni odbor.

š **Nagrada za ubite strupene kače.** Opozarjamo, da se v času od 15 jul. do 15. sept. ne izplačuje nikaka nagrada za ubite strupene kače, in se ne smejo odpošiljati v tem roku na zoologični oddelek muzeja Joaneum v Gradcu Lahko pa se glave ubitih kač shranije v špirilu in pošljejo po 15. sept. na zoologični oddelek na Joaneum v Gradcu.

š **Trgovec, katerega naj si Slovenci zapomnijo!** Trgovec Soss v Tegetthoffovi ulici v Mariboru je odpravil slovenske napise! Ali hoče mož s tem reči, da ne mara več slovenskega denarja. Mogoče ga že ima dosti, saj je obogatel s samimi slovenskimi groši. Ce mu ni več za slovenski denar in to je pokazal s tem, da je odstranil slovenske napise, mu rade volje ustrežemo njegovi želji in naznanjamo to novico širjemu svetu.

š **Zagrebški nadškof dr. Juraj Posilović** je došel za mesec dni v Rimske toplice.

š **Težka poškodba vsled ljubosumnosti.** V Radvini so imeli preteklo nedeljo ples. Neki dragonec iz Maribora se je posebno sukal okolu žene nekega civilista, ki je postal silno ljubosumen. Sledil je prepir in civilist je dragonca z litersko steklenico udaril tako močno po glavi, da se je dragonec onesvestil. Dragonec leži sedaj v mariborski vojaški bolnici in je malo upanja, da bi okreval.

š **Morilec v blaznici.** Bivšega poročnika Kusla, ki je letošnjo zimo ustrelil v neki graški koncertni dvorani svojo bivšo zaročenko, so oddali v blaznico

š **Umrl** je v Mariboru po daljši bolezni umirovljeni inspektor južne železnice gosp. Herman Emil Franzel, star 61 let.

š **Uboj radi lopate.** Pri popravljanju proge južne železnice nad Mariborom sta se včeraj pri Pesničkem vrhu sprla delavca 19 let stari France Rozman iz slovenje bistriške okolice in ogrski delavec Tomaž Halabarecs radi neke lopate, ki je bila last južne železnice. Rozman je trdil, da mu je bila lopata ukradena in je je hotel imeti od svojega ogrskega tovariša, ki je pa Rozmana s kamnom udaril v obraz. To je Rozmana tako razburito, da je zagrabil lopato in s tako silo udaril po glavi ogrskega delavca, da se je ta nezavesten zgrudil. Halabarecs je na vožnji v bolnico umrl. Rozman je ušel proti Pragarskemu in ga doslej še niso dobili.

š **Iz Nemškega Gradca.** „Slov. Narod" je prinesel 7. t m. kratko notico, da so se „slovenski" katoliški Zarjani ostentativno absentirali od slavnostnega večera, ki ga je priredilo na čast sv. Cirilu in Metodu dne 4. julija akad. teh. dr. „Tabor" v Gradcu. Na te besede morame dati sila nevednemu dopisniku malo pojasnila. Prvič obžalujemo dotičnika, ki je to nad vse presenetljivo novico povedal slovenskemu svetu, upajoč, da bo s tem „koristil menda dobri stvari", a je le škodoval in še pripomogel k večjemu nesoglasju slov. graških akad. društev. Dopisnik tiste kratke notice ne vé, da se je v Gradcu konstituiral odbor slov. graških akademikov, v katerem so zastopana vsa tri akadem. društva. Zedinila so se, da skupno delujejo v nekaterih rečeh kakor n. pr. o slov. vseučilišču, o gmotnem stanju slov. dijaštva in tudi na narodnem polju, kjer je še posebno navedena tudi družba sv. Cirila in Metoda. Pripomniti moramo, da so ravno slov. katol. „Zarjani" dali povod k tej skupni združitvi. In na podlagi skupnega združenja se je pred mesecem dni preosnovala tudi akad. podružnica sv Cirila in Metoda v Gradcu, ki je skoro že dve leti spala smrtno spanje. In pripomniti moramo, dasi neradi, da so bili na obč. zboru akad. podružnice sv. Cirila in Metoda ravno slovenski radikalci tisti, ki so v navdušenju za pozitivno delo netili prepir in neslogo in negativno delovali za narodno stvar in da so ravno „Zarjani" govorili in se ravnali res v smislu pozitivnega dela. Upamo, da je nepotrebni dopisnik sedaj izpoznal, da je bila zadnja „slavnost" skupna zadeva vseh treh akad. društev, ki so se tudi v odboru akad. podružnice združila. In sedaj gredo Taboriti, prirede na svojo roko slavnostni večer na čast sv. Cirilu in Metodu, ne da bi to preje naznanili odboru akad. podružnice oziroma odboru graških akademikov. Poslali so sicer povabila „Zarji" in „Triglavu", toda „Zarja" je odgovorila, da se ne more udeležiti tega večera, ker se ji zdi to početje neopravičeno poseganje v skupne zadeve slov. graških akademikov. Isto je naredilo „slovensko" liberalno društvo „Triglav", in le čudimo se, da je dopisnik tako vestno prezrl, da so se tudi „slovenski" liberalni Triglavani ostentativno absentirali od te „slavnosti"? Ako bi bil „Tabor" taktno ravnal, bi se ne bili slov. katol. Zarjani tako ostentativno absentirali od tega večera. — Tu imate lep zgled slov. narod. radikalcev, vnetih za skupno narodno delo! Kako čudno lepo bi bilo čitati in slišati, ko bi bil „Narod" za istimi vrsticami prinesel še sledeče: „Slovenski liberalni „Triglavani" so se ostentativno absentirali od te veselice." Toda dopisnik je na to pozabil! Zato pa je „Narod" dva dni pozneje skoro dve strani posvetil v čast „Taboru" in njega delavcem!

š **Nove sv. maše.** 1. V Sv. Ilju pri Velenju dne 15. avg.: novomašnik gosp. Adolf Gril, pridigar vlč. gosp. Jakob Lempl, dekan v Skalah. 2. Pri Sv. Martinu pri Vurbergu dne 20. avg.: novomašnik g. Ivan Hauptman, pridigar vlč. g. kanonik Fr. Moravec, stolni župnik in dekan. 3. Pri Sv. Petru v Ljubljani dne 6. avgusta: novomašnik gosp. Miklavž Jamšek, pridigar vlč. gosp. profesor dr. Mihael Opeka. 4. Pri Sv. Juriju na Sčavnici dne 15. avg.: novomašnik gosp Jože Korošak, pridigar vlč. g. dr. Anton P. Korošec. 5. Pri Sv. Marjeti niže Ptuja dne 20. avg.: novomašnik gosp. Alojzij Leben, pridigar vlč. g. Fr. Muršič, župnik v Framu. 6. Pri Sv. Juriju v Slov. gor. dne 6. avg.: novomašnik g. Vinko Kraner, pridigar vlč. gosp. Ernest Trstenjak, župnik kaznilnice v Messendorfu pri Gradcu. 7. Pri Sv. Juriju ob Sčavnici dne 20. avg.: novomašnik g. Franc Sinko, pridigar vlč. g. Jožef Sinko, župnik pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. 8. V Ljubnem dne 15. avgusta: novomašnik g. Simon Simonc, pridigar vlč. gosp. J. Dobrovc, kanonik v Velikovcu. 9 V Trbovljah dne 6. avg.: novomašnik gosp. Jurij Sumer, pridigar č. gosp. Anton Vertnik, župnik v Dolu. 10. Pri Sv. Juriju v Slov. goricah dne 15. avgusta: novomašnik gosp. Anton Trinkaus, pridigar č g. Ognjeslav Skamlec, kaplan v Ljutomeru. 11. V Smihelu pri Soštanju dne 20. avg.: novomašnik gosp. Mihael Golob, pridigar veleč. gosp. dr. Anton Medved, gimn. profes. 12. Pri Sv. Venčeslu na Pohorju dne 20. avg: novomašnik g. Jože Ozimič, pridigar vlč. g. dr. Anton Jerovšek, profesor na realki v Mariboru. 13. Pri Sv. Magdaleni v Mariboru dne 6. avgusta: novomašnik gosp. Anton Pinter, pridigar vlč. gosp. dekan Simon Gaberc. 14. V Makolah dne 15. avgusta: novomašnik gosp. Anton Pohleven, pridigar vlč. g. Fr. Doberšek, lazarist pri Sv. Jožefu pri Mariboru. 15. V Laporju dne 15. avg.: novomašnik gosp. Anton Tkavc, pridigar č. g. Fr. Bratušek, kaplan pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. 16. Pri Sv. Petru v Savin. dolini zaradi mladoletnosti primicijantove šele dne 29. vinotoka novomašnik g. Pavel Žagar, pridigar č. g. Alfons Požar, kaplan v Slov. Bistrici.

Ljubljanske novice.

Prijateljski sestanek „Zadruge gostilničarjev in kavarnarjev itd. se je vršil včeraj popoldne ob 4. uri v gostilni g. Vojevića na Tržaški cesti 13. Gosp. Tosti kot predsednik „Zadruge" otvori sestanek in obžaluje, da se tako malo gostilničarjev udeležuje sestankov. V Opatiji je 120 gostilničarjev, a vedno vsi pridejo k občnim zborom; tu pa jih je 300, pa jih k obč. zboru ne pride niti 30, kaj šele k prijateljskemu sestanku Za predsednika sestanku se izvoli gospod Tosti, za zapisnikarja g. Doktorič, nakar se prebere zapisnik zadnjega sestanka. K zapisniku praša g. Dachs, zakaj se niso sklicali pivovarnarji, kar se je sklenilo pri zadnjem sestanku. G. Tosti pojasni, da je bil takrat drugi predsednik, ne pa on, da pa bo zato skrbela „Zadruga" odslej. G. Dachs prosi, naj se vse sklepe, ki jih ni izvršilo prejšnje predsedstvo, izvrši sedanje. G. Tosti obljubi, da bo storil vse potrebno. Nato je sledil razgovor o posredovalnici. Gosp. Tosti naznani, da posredovalnica že obstoji, a da je posredovala še samo v dveh slučajih. Delodajalec naj plačuje 60 h, delojemalec pa 50 h. Gosp. Novak predlaga, naj bi ne smela za gostilničarsko stroko posredovati nobena druga posredovalnica ko zadružna. Gosp. Tosti pravi, da se bo „Zadruga" o tem posvetovala v Gradcu in na Dunaju. O organizaciji članov govori obširnejše g. Tosti Pri tem se razvname živahna debata. Gospod Tosti povdarja, da se sedaj v permanentnem obrtnem odseku na Dunaju kuje nov obrtni zakon. Edini naš zastopnik ondi je dr. Žitnik. Gostilničarji naj povedo svoje težnje, da jih bo gospod poslanec vedel zastopati Dr. Žitnik pride v Ljubljano vsako soboto in se tu posvetuje z obrtniki glede novega zakona. Vsi se pridno udeležujejo, le gostilničarji ne. Gospod Dachs povdarja potrebo, da bi v prihodnje imel vsak gostilničar izkaz sposobnosti, odpravi naj se točenje v branjarijah in čez ulico. Koncesijo naj bi dajala zadruga, ne pa magistrat V tem oziru se čujejo od več govornikov pritožbe. Gospod Tosti opozarja člane, da bodo prihodnjo jesen zborovali na Dunaju o obrtni noveli zastopniki gostilničarskih zadrug iz vse Avstrije. Tu bodo povabljeni tudi poslanci. Treba je v tem oziru že prej govoriti, da bo vsak na jasnem. Gospod Novak opozarja na zajtrkovalne sobe in predlaga, naj se opozori g. dr. Žitnika, naj bi deloval na to, da se šakoterije omeje, oziroma odpravijo. Glede vajenške šole so bili navzoči mnenja, naj bi vajenci rajši popoldne hodili v šolo, ko se jih ne rabi, ne pa zvečer, ko imajo dosti dela.

lj **Prepovedane vlečke.** Obč. svet dež. stol. mesta Ljubljane sklenil je v svoji javni seji z dne 20. junija t l., da se ima iz zdravstvenih ozirov prepovedati nositi po cestah, trgih in javnih šetališčih mesta Ljubljane **vlečke,** ki pobirajo in dvigajo cestni prah Mestni magistrat daje ta sklep na znanje z dostavkom, da bode po svojih organih nadzoroval strogo izvršitev te prepovedi. Prestopki kaznovali se bodo v smislu ces. naredbe z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št 96.

lj **Eksplozija v Trnkozcijevem laboratoriju.** Jurij Smičiklas, magister farmacije, je v Trnkoczijevi lekarni topil neke pušice, pri tem je pa kotel eksplodiral. Sodišče je Jurja Smičiklasa oprostilo, ker se ne more krivda njemu pripisovati.

lj **Ukradeno orodje.** Ludvig Lovšin je delal 4 dni pri zgradbi nove deželnobrambovske vojašnice. Pri tej priložnosti je ukradel svojemu gospodarju g. Tönniesu dva kladva in 3 krampe skupno vredno 12 K, ter jih nesel starinarici Naglas na prodaj. Ta seveda ni ukradenih reči kupila, temveč je poklicala pol. stražnika, da ga aretira. — Sodišče je Lovšinu prisodilo 2 dni zapora s postom.

lj **Predrzen tat.** V noči od 19. na 20 t. m. se je neznani zločinec splazil skozi okno v hiše g. Permeta v Rožni dolini, ter vzel iz jopiča, ki se je nahajal na stolu, 100 K denarja, ter zopet odšel istim potom. Pri g. Petrovčiču je predrl izložbeno šipo ter pobral različne stvari iz okna, nakar je vlomil še v tretje hišo, kjer je dobil pa le nekaj masti in moke. Ker sta železniški čuvaj in pekarna oddaljena le nekaj karakov, in ker je bila jasna noč, je moral pač brzo in previdno ravnati. Včeraj proti jutru je zopet poskusil svojo srečo, a ni mu bila mila. Ravno ko se je pripravljal na delo, ga nekdo zasači, nakar se je spustil v beg proti Rožniku, a tička so hitro imeli Bil je bos, star 18—20 let. Pri njem se je našlo več denarja in tujega blaga. Izročili so ga orožništvu, ki ga je spravilo na varen kraj, kjer bo imel čas preudarjati o potovanju skozi okno.

lj **Vlom na južnem kolodvoru.** V noči od 15. na 16. t. mes. je bilo vlomljeno v neko pisarno na južnem kolodvoru in pokradenega 38 kron 35 vin. denarja.

lj **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri v soboto na vrtu hotela „Ilirija" koncert za člane. Začetek ob 8. uri svečer. Člani so vstopnine prosti; nečlani plačajo 40 vin.

lj **Obrtno gibanje v Ljubljani.** Meseca junija letos pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt: Ludovik Kotnik, Martinova cesta 14, trgovino z mešanim blagom; Jakob Bevc, Dunajska cesta 4, gostilničarski in krčmarski obrt; Alojzija Hinner, Miklošičeva cesta (hotel „Union"), prodajo razglednic, papirja, risalnih in kadilnih potrebščin; Miha Majcen, Karolinska zemlja 1, trgovino z deželnimi pridelki; Štefan Mejškerc, Velike čolnarske ulice 19, jermenarski obrt; Pavlina Milavec, Cerkvene ulice 5, žensko krojaštvo; Karolina Pichler, Jurčičev trg 3 trgovino z optičnimi izdelki; Anton Verhunc, Poljanska cesta 20, izdelovanje posteljnih odej; Peregrin Lončar, Poljanska cesta 26, malo trgovino z mešanim blagom; Matej Soklič, Pred konjušnico 4, gostilničarski in krčmarski obrt; Ivan Zadnikar, Črna vas 12, krojaški obrt; Josip Svetè Florijanske ulice 21, branjarijo; Hinko Dolenec, Karlovska cesta 4, brivski in frizerski obrt; Fran Zanoškar, Poljanska cesta 49, skuharski obrt; Josip Prek, Pogačarjev trg, prodajo sadja. — Odglasili, oziroma opustili pa so obrt: Ernest Speil, Trnovske ulice 15, trgovino s šivalnimi stroji in biciklji; Marija Kobilca, Mestni trg 23 izdelovanje dežnikov; Karol Pichler Jurčičev trg 3, trgovino z optičnimi izdelki; Albin Achtschin, Wolfove ulice 8, vodovodno inštalacijo; Anton Simič, Šelenburgove ulice 6, trgovino z vinom; Neža Kutny, Dunajska cesta 35, izdelovanje pletenin; Ivan Komat, Tržaška cesta 12, krojaški obrt; Anton Kovačič, Ravnikarjeve ulice 5, sejmarstvo z mešanim blagom; Marjeta Starin, Solski drevored, klanje drobnice; Avguštin Jordan, Karlovska cesta 4, brivski in frizerski obrt; Alojzij Kokalj, Trnovski pristan 8 snaženje okenj in stanovanj.

Razne stvari.

Najnovejše.

Ponesrečeni zrakoplovec. V San Joseju v Kaliforniji je zrakoplovec profesor Montgomerg padel s svojim zrakoplovom 3000 črevljev globoko ter obležal mrtev. 2000 ljudi je gledalo strašni prizor.

Zobozdravnik vseučiliški profesor. Zobozdravnik dr. Mayerhofer v Lincu je pozvan na vseučilišče v Inomost in prevzame vodstvo ondotne novoustanovljene zdravniške klinike.

Mati opekla svojemu otroku roke. Kruta mati je kmetica Ivana Csolany v Senčavu na Ogrskem. Ko je svojega sina zasačila pri opetovani tatvini, je zagrabila dečka in njegove roke držala nad ognjem na ognjišču. Prihiteli so sosedje, ki so dečka materi iztrgali, a deček ima za vedno pohabljene roke, ako bo bolečine sploh prestal

Telefonska in brzojavna poročila.

Budimpešta, 21. julija. Pzivnice k jesenskim vojaškim vajam so že vsem dostavljene.

Moskva, 21. julija. Včerajšnjo sejo zemstva ni motila policija. Na predlog zastopnika tverskega zemstva, Röberta, so sklenili oster dnevni red. Zemstvo je sklenilo sledeče: Ker upravni uradniki v zadnjem času nezaslišano kršijo osebne pravice ruskih podanikov na način, ki ne nasprotuje samo moralnim načelom, ampak je celo nasproten izjavam najvišje oblasti in veljavnim zakonom, izraža shod svoje globoko obžalovanje nad takim postopanjem in je tudi uverjen, da se bode to počenjanje primerno kaznovalo. Zemstvo pozivlja vse javno delujoče osebe, da na vsak način ščitijo zatirano ljudstvo in sestavijo imenik oseb, s katerimi nasilno in krivično postopajo.

Pariz, 21. julija. „Matin" poroča iz Moskve: „Ruskoja Gazeta" priobčuje tekst ustavne osnove, sestavljen po organizatornem odboru skupščine ruskih zemstev. Ustavna osnova temelji na angleških nazorih, a se opaža tudi francoski vpliv. Projekt reform je zelo radikalen. Nova ustava pušča carju zapovedništvo nad vojsko in suverenske privilegije, a predlaga sestav kabineta po angleškem načinu. Car ima pravico, da pozove na vlado kancelarja in predsednika ministrskega sveta in da imenuje ministre. Narodne finance se postavljene pod parlamentarno nadzorstvo, zbornici imata pravico, da obtožita ministre. Zbornica hoče imeti pravico, da odloči v prestolonasledstvu. Ustava določa, da pripada zakonodajstvo dvema zbornicama. Vsi so enaki pred zakonom. Uničeni morajo biti potni listi in cenzura. V visoki zbornici volijo volivci, ki danes volijo zemstva, narodna skupščina pa se voli po občni in tajni volivni pravici. Jedno zakonodavstvo traja štiri leta, poslancev je 840 brez verske in narodne razlike. Posebne klavzule prepovedujejo poslancem sprejemati od carja odlikovanja, car ne sme svojovoljno razpustiti parlamenta. Seje morajo biti javne. Proračune moreta razpravljati obe zbornici. Iznos carjevih rent mora biti vsako leto proračunjen. V slučaju, da bi ena zbronica odbila predloge druge zbornice, se obe zbornici združita in v dotični zadevi skupno glasujeta. Volitve naj bi bile v nedeljo. Ta načrt je bil sprejet z 220 glasovi proti 50.

Peterburg, 21. julija. Generalni guverner Moskve, ki je hotel zaprečiti kongres zemstev, je odpuščen in bo na njegovo mesto imenovan Kleigels.

Moskva, 21. julija. Kongres zemstev je sklenil tudi, da v slučaju, ako car odobri Buliginov načrt, se pusti voliti in takoj sestavi ustavno stranko.

London, 21. julija. Vesti, da je petnajst „Potemkinovih" mornarjev bilo zapeljanih na Rusko se potrjujejo.

Libava, 21. julija. Tu so vsled nemirov aretirali 137 mornarjev.

Lvov, 21. julija. Iz Varšave poročajo, da nemiri v Sosnovicah še niso ponehali. Predvčerajšnjim so ubili enega delavca, več pa težko ranili. V Minsku so „administrativnim potom" obsodili 232 oseb na trimesečno ječo.

Peterburg, 21. julija. Car s svojo jahto nastopi s svojega lovišča štiridnevno potovanje. Govori se, da se bo car v švedskih vodah sestal z nemškim cesarjem.

Nižni Novgorod, 21. julija. Velika množica je napadla policijskega glavarja v Nižnem Novgorodu. Spremljajoči kazak je težko ranjen, glavar se je jedva rešil. Kazaki so ubili enega napadalca, 11 pa zaprli.

London, 21. julija. Včeraj je vlada v spodnji zbornici s svojimi zahtevami pri preračunu Irske propadla s 199 proti 196 glasovom. Temu porazu ne pripisujejo posebnega pomena.

Carigrad, 21. julija. Ruski poslanik je odločno protestiral proti temu, da Turčija nadaljuje z utrjevanjem Bospora. V utrdbe postavlja nove težke topove in popravlja ter utrjuje vse utrdbe.

Carigrad, 21. julija. Turški uradni razglas pravi o vstaji v Jemenu, da je turški maršal Fezim-paša zavzel vstaške vasi Elargezbi, Elutan in Gellalras. Nad 200 vstašev je ubitih, vojaki so izgubili le enega moža. 80 vasi se je udalo. Ostali vstaši se udajajo.

New Jork, 21. julija. Dne 19. t. m. je umrlo na solnčarici v vzhodnih severnoameriških mestih 96 oseb. Ponoči je nastala nevihta, ki je ohladila ozračje.

London, 21. julija. V Tokiu so z imenovanjem Wittejevim zadovoljni. Vprašanje o vojni odškodnini ni tako težko, ker japonski pooblaščenec baron Komura ve za minimalno vsoto, ki jo je Japonska še pripravljena sprejeti. Vladivostok ostane Rusom in Japonci nikakor ne mislijo na njegovo razoroženje. Japonska zahteva Sahalin in pravico ribarjenja ob sibirski obali. Druge zahteve so še neznane. Iz Berolina pa poročajo „Lokalanzeigerju", da so v pekinških krogih prepričani, da bo Japonska zahtevala izročitev Mandžurije Kitajski. Prenapetih japonskih zahtev pa velevlasti ne bodo podpirale.

Belokranjske novice.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda počiva že par let mirno. Cudimo se silnemu narodnemu navdušenju metliških liberalcev, ki se pogrevajo za Ciril in Metoda le pri časah vina in zvonkih glasovih godbe, a ne „položijo mali dar, domu na altar". G. Burnik, ki je svojedobno prevzel to podružnico v roke ima seveda raje „Kampf bis aufs Messer" proti klerikalnemu zmaju, kakor govoriti rad ves razgret od alkohola. Liberalna gospoda, čemu ne ustanovite zopet kakega „Conversationsverein-a", kakor ste ga proti nekdaj slovenski „Citalnici" v Metliki? Že od l. 1903. ne prispeva ta podružnica nobenih doneskov. Ali naj res vodi bedasti „Učit. Tovariš" narodnjake v Metliki, kolikor jih je še?

b **Uspehi metliškega županstva.** Imel sem priliko, da sem si natančno ogledal tudi Metliko. Vse; kar sem videl, je naredilo name zelo slab vtis in skoro bi bil mislil, da je Metlika vas, ne pa mesto. Napotil sem se na trg, da si od cerkve naprej vse ogledam. Prostor pred proštijo in komendo je zelo prijazen, in to je tudi edini kraj, ki se mi je dopadel. Šel sem dalje. Pred cerkvijo postojim in se ozrem na levo. Najprej sem se ustrašil, potem sem se pa moral na glas zasmejati, posebno pa še, ko mi spremljevalec zašepeče: „To je našega župana hiša" Res sramota! Cudno, da se trpi v enem mestu, da stoji še taka hiša in še pri cerkvi, ko je tam vedno največ ljudi. Zraven na pol podrte hiše je pa še kup gnoja in polno dvorišče gnojnice. Vse to je sredi mesta, na glavnem trgu, in zraven še županovo! Pojdimo dalje. Pred mestno hišo stoji policaj. Toda pedoben je bolj raztrganemu beraču, kakor policaju; sablje nima nič, hlače umazane in raztrgane in ravno take tudi sukno. Opazil sem tudi, da mesto nima nobene deske, kamor bi se oklici prilepljali, ampak jih pribijajo samo na ena stranska vrata. Ostali del trga je še precej dober, samo kamenja je toliko na njem, da je človek vedno v nevarnosti, da se ne izpodtakne. Iz trga sem prišel v drugi del mesta, na tako imenovane „Drage". Tu je pa še bolj žalostno. Pred vsako hišo stoji kup gnoja in gnojnica teče po grabnih, kakor navadna voda. O kakšnem redu tu sploh ni govora, vse leži razmetano okoli, kakor v kakšni vasi, prešiči in goske se izprehajajo po cesti, tako da je cesta tako ponesnažena, da ni nikamor varno stopiti. Stranišča so skoraj vsa obrnjena proti cesti. Ko se pride od Sv. Martina dol, je na levi strani ob cesti skozi globok graben, iz katerega prav smrdi in v katerem se je že marsikdo ponesrečil. Želimo, da bi se ta graben zazidal Še slabše je pa v onem delu mesta, k leži ob cesti proti Kolpi. O tem rajši nočem goveriti. Hotel sem si tudi ogledati ulice. Toda žalibog o ulicah se tu ne da govoriti, ker pravih ulic sploh ni. Kjer bi mogla biti ulica, dobimo kup kamenja ali gnoja, ali pa teče tam gnojnica. Take so torej razmere v Metliki. „Kakšen gospodar, takšno je tudi posestvo." Ravno ta pregovor se uresniči pri metliškem županu. Vse kaže, kakšen je župan. Seveda, on se ne briga za nobeno stvar, on pride vsak teden po enkrat v pisarno, tam podpiše — seveda z nemškimi črkami — kar se mu da, pa je gotov. Pri takem gospodarstvu res ni čudno, da so take razmere v mestu, ki bi se pod dobrim županom lepo razcvelo. Metličani, bodite torej previdni pri prihodnjih volitvah in volite moža, ki bo drugače skrbel za mesto!

Darovi.

Poslani našemu upravništvu.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. P. Benigen Snoj iz Aleksandrije 50 K kot prebitek igre „Lurška pastirica"; Neznan 100 K.

Za pogorelce v Horjulu: Delavci iz vevške tovarne 16 K.

Za pogorelce v Horjulu: Preč. g. dr. Ivan Svetina, c. kr. gimnazijski profesor, duh. svetnik itd. v Ljubljani 10 K; veleč. gosp. Janez Brence, župnik v Preski, 10 K; župnija Štanga 6 K 10 h; vč. gosp. Vojteh Hybašek, kaplan v Kranju, 10 K; vč g. Jan. Debevec, kaplan v Kranju, 10 K; župnija Tomišelj 10 K; vč. gosp. župnik J. Knific 10 K; vč. g. Josip Plantarič, župnik v Št. Lambertu, 10 K; župnija Dražgoše 16 K 95 h; Neimenovan 34 K 40 h; čč. gg. dobrotniki po upravništvu „Slovenca" 49 K; po preč. g. župniku Tom. Rožniku 20 K; blag. g. Jos. Perhauz, posestnik v Spodnji Siški, 10 K; župnija Breznica 50 K; preč. g. župnik Tomaž Potočnik 25 K; preč. gospod msgr. A. Jaklič, c. kr. vojni superior, 20 K; preč. župni urad Rakitna 20 K; preč. g. A. Fettich Frankheim, kanonik v Ljubljani, 10 K; Neimenovan po preč. o. lazaristu Fr. Birku, 20 K; preč. g. J. Koritnik, župnik v Blokah, zbirko 41 K 10 h; preč. g. Jurij Dernovšek, župnik v pok., 20 K, vč. g. Fr. Sever, župni upravitelj pri Sv. Lenartu, 10 K; blag. g. Los. Likozar, trgovec v Kranju, 10 K; preč. g. dr. Josip Debevec, c. kr. profesor v Kranju, 10 K; preč. g. Frančišek Vovko, kaplan v Starem trgu pri Ložu, 10 K; Neimenovan 2 K; blag. g. dr. V. Gregorič 20 K; blag. gosp. arhitekt J. Mathian 5 K; blag. g. dr. Kramer 7 K; nekaj blagorodnih vrhniških dam 17 K; preč. župni urad trnovski v Ljubljani zbirko 45 K; preč župni urad v Špitaliču 10 K; razni čč. gg. dobrotniki po upravništvu „Slovenca" 102 K; župnija Sv. Katarina 14 K; župnija Polhov Gradec 65 K; preč. g. župnik Josip Laznik 10 K; po preč. g. Ivanu Cebašeku, župniku na Trati, 70 K; blag. g. J. Knez, trgovec v Ljubljani, 20 K; po vč. g. župniku Tomažu Rožniku 87 K; vč. g. kaplan L. Bajec 6 K; preč. g. Josip Zelnik, župnik v Čemšeniku, 10 K; preč. župni urad v Kranju 25 K 50 h; blag. g. Peter Majdič, veleposestnik in lastnik parnega mlina itd. v Jaršah 10 vreč pšenične moke; mnogo obleke so darovali blagor. gospodje, ozir. gospice: Fr. Ks. Šraj, cerkvenik v Železnikih; g. Šetinc, trgovec na Vrhniki; Jera Juvanc v Ljubljani, in vč. g. župnik Janez Meršolj; blagor. g. Rožman, orožniški stražmojster, 4 K; gosp. Val. Rihar, posestnik in strojar v Polh. Gradcu, 30 K; blagor. gospa Marija Petrič, lastnica opekarne v Vrdu pri Vrhniki 40 K; blag. g. A. Kobi, trgovec z lesom in župan v Preserju, 40 K; po preč. g. Antonu Hribarju, župniku na Gori pri Idriji, 50 K; blag. g. Bolaffio 50 K; župnija Št. Vid nad Ljubljano 60 K; župnija Ribnica 61 K; veleč. g. Fr. Dolinar 20 K; župnija Gorje 90 K; slavna hranilnica v Gorjah 10 K; slavno vzajemno podporno društvo v Ljubljani 100 K; slavna hranilnica in posojilnica v Ljubljani 200 K; župnija Brezovica 80 K 40 h; preč. gospod župnik A. Žgur 10 K; vč. g. kaplan Franč. Juvan 10 K: župnija Smlednik 150 K; vč. g. župnik Mihael Barbo 50 K; blagor gospa Helena Zabret 50 K; slavna kmetiška posojilnica za Vrhniko in okolico je sama razdelila velikodušen dar 500 K med naše pogorelce, zakar se njej in vsem gg. dobrotnikom in dobrotnicam v imenu hvaležnih pogorelcev prav prisrčno zahvaljujem, proseč Boga, naj bi jim naklonil še mnogo tako usmiljenih in radodarnih dobrotnikov. Bog plačaj!

Jos. Pristov, župnik.

Književnost in umetnost.

* **Ročne izdaje zakonov in ukazov za Kranjsko**, ki jo izdaje deželni tajnik Jožef Pfeifer, tiska A. Klein in Komp., je ravnokar na svitlo prišel 5. zvezek v drugem izpremenjenem natisu, ki obsega državni zakon o uredbi javne zdravstvene službe in pa določila o uredbi zdravstvene službe v občinah na Kranjskem. Marljivemu izdajatelju moramo biti prav hvaležni za to skrbno in pregledno urejeno ročno izdajo s pridejanimi registri, ki dobro ustreza živi potrebi najširših prizadetih krogov. Na večstransko željo opozorujemo na vsebino vseh doslej izdanih 10 zvezkov, ki je nastopna: I. zvezek, 5. natis, 1094. Občinski zakon za Kranjsko. — II. zvezek, 3. pomnoženi natis, 1899. Zakoni o deželni kulturi in o lovu. — III. zvezek, 2. natis, 1902 Red o požarni policiji in o gasilnih stražah. — IV. zvezek, 2 natis, 1902. Deželni red in deželni volilni red za Kranjsko. — V. zvezek, 2. izpremenjeni natis, 1905. Uredba zdravstvene službe v občinah na Kranjskem. — VI. zvezek, 3. pomnoženi natis, 1905. Naprava in vzdrževanje javnih nedržavnih cest in poti. — VII. zvezek, 2. natis, 1903. Ribarski zakon. — VIII. zvezek, 1896. Stavbni red za glavno mesto Ljubljano — IX. zvezek, 1898. Vodopravna določila državnemu zakonodajstvu pridržana. — X. zvezek, 2. natis, 1902. Stavbni red za Kranjsko razun glavnega mesta Ljubljane.

* **Novo okrožnico** je izdal kremonski škof Bonomelli. V njej razpravlja o načinu, kako združiti globoversko čustvovanje in krščansko prepričanje z žarko ljubeznijo do domovine. Italijanske katolike pozivlja, naj pozabijo na nekatera britka razočaranja, ki so jih doživeli v boju za zedinjeno Italijo, pristaše laške vlade pa opozarja naj lepe sadove, ki bi jih rodilo edinstvo med njimi in katoličani.

Milostiva gospa!

Ali ste že poizkusili izvrstne zmesi vsak dan sveže žganih raznih kav 1194 104—11

Prve ljubljanske velike pražarne za kavo?

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306·2 m, srednji zračni tlak 736·0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celzija	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
20	9. zveč.	736·9	+18·2	sr. svzh.	jasno	0·0
21	7. zjutr.	738·4	+14·1	sl. jvzh.	„	
	2. pop.	736·6	+26·6	p. m. zah.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. +18·3°, norm. +19·9°.

Ljubljana-Novomesto-Straža-Toplice.

Osebni vlaki zjutr.	pop.	zveč.	Postaje	Osebni vlaki zjutr.	pop.	zveč.
7·17	1·05	7·08	o. Ljubljana j. k. p.	8·44	2·32	8·25
7·28	1·16	7·19	Ljubljana dol. kol.	8·34	2·22	8·15
7·39	1·27	7·30	Lavrica (post.)	8·22	2·10	8·13
7·46	1·34	7·37	Škofljica	8·16	2·04	8·07
8·01	1·49	7·52	Smarje-Sap	8·02	1·50	7·53
8·09	1·57	8·00	p. Grosuplje o.	7·52	1·40	7·43
8·17	2·05	8·08	o. Grosuplje p.	7·36	1·28	7·31
8·30	2·18	8·21	Žalna (post.)	7·23	1·15	7·18
8·41	2·29	8·32	Višnja gora	7·13	1·05	7·08
8·55	2·43	8·46	Zatičina	6·59	12·51	6·54
9·04	2·52	8·55	Št. Vid p. Z. (post.)	6·49	12·41	6·44
9·09	2·57	9·00	Radohova vas	6·44	12·36	6·39
9·22	3·10	9·13	Sv. Lovrenc	6·31	12·23	6·26
9·30	3·18	9·21	Velika Loka	6·24	12·16	6·19
9·44	3·32	9·35	Trebnje	6·12	12·04	6·07
9·50	3·38	9·41	Ponikve (post.)	6·03	11·55	5·58
10·03	3·51	9·54	Mirna peč	5·51	11·43	5·46
10·23	4·11	10·14	p. Novo mesto o.	5·20	11·22	5·25
10·31	4·25		o. Novo mesto p.		11·14	5·11
10·49	4·43		p. Straža-Toplice o.		10·56	4·53

Ljubljana-Kamnik.

Osebni vlaki zjutr.	pop.	zveč.	zv.*	Postaje	Osebni vlaki zjutr.	dop.	zveč.	zv.*
7·28	2·05	7·10	10·45	o. Ljubljana p.	6·49	10·59	6·10	9·35
7·41	2·18	7·23	10·57	Tavčarjev dvor	6·36	10·46	5·57	9·42
7·44	2·21	7·26	11·00	Črnuče	6·32	10·42	5·53	9·37
8·05	2·42	7·46	11·20	Trzin	6·12	10·22	5·33	9·17
8·13	2·50	7·53	11·27	Domžale	6·05	10·15	5·26	9·10
8·23	3·00	8·03	11·36	Jarše-Mengeš	5·53	10·05	5·15	9·00
8·28	3·05	8·07	11·41	Homec	5·43	9·59	5·08	8·53
8·42	3·19	8·20	11·54	p. Kamnik o.	5·30	9·46	4·55	8·40

* Vozi samo ob nedeljah in praznikih.

VITA

naravna mineralna voda

Najčistejši Natron-vrelec.

Glasom zdravniških izjav, izborno učinkuje pri: **nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preobilici vod. kisline, bolezni na mehurju in ledvicah, katarih v sapniku ali prebavnih organih.**

Glavna zaloga v **Ljubljani pri Mihaelu Kastnerju.** Dobiva se tudi v vseh lekarnah in drožerijah. 866 14-13

VITA

Zidarski pomočniki

sprejmo se takoj v delo pri **stavbinskem podjetništvu**

Pilar, Mally in Bauda v Zagrebu. 1452 3—3

Vojaški koncert

se vrši

vsako soboto

v hotelu „pri juž nem kolodvoru

ob prosti vstopnini.

—o—

Začetek ob 8. uri zvečer.

Z velespoštovanjem udani

857 13—10 **Lorber.**

Graščina Boštanj

pri Radni na Kranjskem

postaja Sevnica pri Zidanem mostu prodaja **dne 3. avgusta t. l.** na

javni licitaciji

ob pol deseti uri dopoldne

22 glav goveje živine

kakor: krave, junice, mlade bike in drugo mlado goved. Nadalje tudi svinje (jorkširske pasme), marjasce, prasice in prašičke. 1451 2—2

1164 51—8

Samo 6 dni

Havre - New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki **Francoske prekomorske družbe.**

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARDA

v Ljubljani, Dunajska cesta 18

v novi hiši »Kmetske posojilnice«, nasproti znane gostilne pri »Figovcu«.

Okolu 500 hl. vina

dobrega, domačega iz lastnih vinogradov ima **naprodaj** po ceni 16—18 kr. liter **VINKO VANIČ, Krapina.** 1435 14—3

Vzorce pošljem na zahtevanje.

1459 1—1

Dr. E. Šlajmer

ne ordinira od 22.—31. t. m.

Sode od vina in spirita, vsake velikosti kot nove **proda poceni** trgovina s sodi **Fil. Grünhut,** Praga-Karlin. 1458 3—1

Vnekem zavodu

išče se pobožen, pošten in dobro izurjen

čevljarski mojster.

Ponudbe pošiljati „poste restante" Ljubljana št. 47.

POSUŠENE JEDILNE GOBE

(prima kakovost)

kupi v vsaki množini v vrečah 20—25 kg.

A. Šmyra, 1460 20—1

Dunaj XVII./1. Elterleinplatz 7.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd. **Zavarovanja** za izgube pri **žrebanjih** pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje.

Kulantna zvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR"

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh,** potem o kurznih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni nasveti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih glavnic.** 18 150—77

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Pripovedne zbirke:

Andrejčkov Jože — Pripovedni spisi —:

I. Črtice iz življenja na kmetih. K —·40.

II. Matevž Klander. — Spiritus familiaris. — Zgodovina motniškega polža. — Gregelj Koščenina. K —·40.

III. Amerika, ali povsod dobro — doma najboljše. K—·40.

IV. Popotni listi. — Cesar Jožef v Krašnji. — Nočni sprehod. — Popotniki v arabski puščavi. — Spomin na Dubrovnik. — Dambeški zvon. K —·40.

V. Žalost in veselje. K 1·05.

VI. Nekaj iz ruske zgodovine. — Vojniška republika zaporoških kozakov. K —·40.

VII. Božja kazen. — Plavec na Savini. — Čudovita zmaga. K —·40.

VIII. Emanek, lovčev sin. — Berač. K —·40.

Josip Jurčič, Zbrani spisi:

I. Deseti brat. K 1·40, vezano K 2·20.

II. Jurij Kozjak. — Spomini na deda. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Spomini starega Slovenca francoskega vojščaka. K 1·40, vezano K 2·20.

III. Domen. — Juri Kobila. — Dva prijatelja. — Vrban Smukova ženitev. — Golida. — Kozlovska sodba v Višnji Gori. K 1·40, vezano K 2·20.

IV. Tihotapec — Grad Rojinje. — Klošterski žolnir. — Dva brata. K 1·40, vezano K 2·20.

V. Hči mestnega sodnika. — Nemški vâlpet. — Sin kmetskega cesarja. — Lipe. — Pipa tobaka. — V vojni krajini. K 1·40, vezano K 2·20.

VI. Sosedov sin. — Moč in pravica. — Telečja pečenka. — Bojim se te. — Ponarejeni bankovci. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je krompir kradel. — Črta iz življenja političnega agitatorja. K 1·40, vezano K 2·20.

IX. Doktor Zober. — Med dvema stoloma. K 1·40, vezano K 2·20.

X. Rokovnjači. — Moj prijatelj Jamralec. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. K 1·40, vezano K 2·20.

XI. Tugomer. — „Berite Novice". — Veronika Deseniška. Pripovedne pesni. K 1·40, vezano K 2·20.

Kalan, Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo. Vsak zvezek K —·50; dobé se še zvezki:

IV. (Simbaloba. Srečna pomota. Kjer ni Boga ni sreče. Žgači hlebec. Zviti Lipe. Svetinja. Stari gospod. Bog je. In vendar. Kozarček. Jakobinska nevesta. Nesrečne šlapke.)

V. (Znamenje. Na breznu. Angelj pri prvem sv. Obhajilu. Trd lešnik — zlato jedro. Ropar. Upor Moti — Gedža. Od smrti vstal. Prah in pepel. Beračica-grofica. Srce. Zvest pastir. Pri kapelici. V smrtni nevarnosti. Daritev v katakombah.)

IV. (Hvaležnost sveta. Glas gospodov. Slika brata Angelika. Med nihilisti-zarotniki. K Očetu. Vse pride na dan. Lurd. Na sveti večer. Osodepolna polunočnica. Dva junaka. Kje je brod. Tvoje srce pa bo meč presunil. Slovo. Križ — drevo življenja. Greh in pokora.)

X. (Zadnji nasmehljaj. Zadnji šopek. Krvavo preganjanje Armencev. Skrinjar in njegov hlapec. Ljubo doma. Dobro zdravilo. Francin: In vendar se povrne. Materina ljubezen. Prstan. Sirota v ječi. Vaški skopuh. Atoški menih.

XI. (Zgrešeni poklic. Očetova kletev. Ilhova gomila. V svet. Vse pride na dan. Reva. Na veliko soboto. Babičina krava. Za domovino ali za brata. Dolg. Strgani čevelj. Sajovec in nadškof. Plačuj hudo z dobrim. Plačuj hudo z dobrim. Stara mati. Socijalist. Očetova poslednja volja. Sveta noč. Bog ne plačuje vsake sobote. Človek obrača, Bog obrne.)

Krejič, **Zgledi bogoljubnih otrok** iz vseh časov krščanstva. I. do III. del po K —·70.

Krejič, **Vrtec.** Časopis s podobami za slovensko mladino. Letnik 1894 do 1902, vezan po K 3·30.

Krejič, **Vrtec,** letnik 1903 K 3·70.

„ „ „ 1904 K 4·30.

„ **Angelček,** otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Letnik I. do X. po 95 vin.

Krejič, **Angelček.** Letnik XI. do XII. po K 1·15.

Levstikovi zbrani spisi uredil *Frančišek Levec.* 5 zvezkov K 21·42.

Mladinska knjižnica. Povesti:

I. Brinar, Medvedji lov — Čukova gostija. Trdo vezano K —·90.

II. Trošt, Na rakovo nogo. Trdo vezano K —·90.

Spillmannove povesti:

I. zvezek: Ljubite svoje sovražnike. Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji (samo še platno vezano K —·95).

II. Maron, Krščanski deček z Libanona. Povest izza časov zadnjega velikega preganjanja po Druzih. K —·45, vezano K —·65.

III. Marijina otroka. Povest iz kavkaških gora. K —·45, vezano K —·65.

IV. Praški judek. Povest K —·45, vezano K —·65.

Šmida Krištofa — spisi.

I. zvezek: Ljudevit Hrastar. — Golobček. Posl. P. Hugolin Sattner. (Drugi natis.) Mehko vezan 60, trdo 80 v.

II. Jozafat, kraljevi sin Indije. Posl. P. Flor. Hrovat. (Drugi natis.) Mehko vezan 60, trdo 80 v.

III. Pridni Janezek in hudobni Mihec. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 80 v, trdo 1 K.

IV. Kanarček, Kresnica, Kapelica v gozdu. Posl. P. Hugolin Sattner. Mehko vezan 40, trdo 60 v.

V. Slavček. — Nema deklica. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 40, trdo 60 v.

VI. Ferdinand. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60 v, trdo 80 v.

VII. Jagnje. — Starček z gore. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 v.

VIII. Pirhi. — Ivan, turški suženj. — Krščanska obitelj (družina). Poslovenil P. F. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 v.

IX. Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 v.

X. Ludovik, mladi izseljenec Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 v.

XI. Najboljša dedščina. — Leseni križ. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 40, trdo 60 v.

XII. Roza Jelodvorska. — Izdalo Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani. Mehko vezan 60, trdo 80 v.

XIII. Sveti večer. Posl. Fr. Salezij. Mehko vezan 60 vin., trdo 80 vin.

Igrokazi:

Finžgar, **Divji lovec.** Narodni igrokaz s petjem v štirih dejanjih. K 1·50.

Zbirka ljudskih iger. Vsak snopič K —·90. I. snopič (2. natis.) Vsebina: 1. Pravica se je izkazala. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Zamujeni vlak. Šaloigra v petih prizorih. Samo moške uloge. 3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebina: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2 Kmet-Herod. Barka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebina: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebina: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skopuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtini Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski". Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

Zgodovinske in druge večje povesti:

Bedének, **Od pluga do krone.** Zgodovinski roman iz minulega stoletja. K 2·20, vezano K 3·10.

Kočevar, **Mlinarjev Janez** slovenski junak ali uplemenitba Teharčanov. K —·90.

Meško. **Ob tihih večerih.** K 3·70.

Pellico, **Moje Ječe.** Povest K —·80.

Sienkiewicz, **Brez dogme.** Roman. K 3·90, vezano K 4·60.

Sienkiewicz, **Mali vitez** Pan Volodijevski. Zgodovinski roman. 3 zvezki K 7·30.

Sienkiewicz, **Rodbina Polaneških.** Roman. 3 zvezki K 10·30.

Sienkiewicz, **Z ognjem in mečem.** Historičen roman. 4 deli K 4·80, vezano v dveh zvezkih K 6·80.

Sienkiewicz, **Križarji.** Zgodovinski roman v štirih delih. K 5·50, vezano K 7·60.

Sienkiewicz, **Quo vadis?** Roman iz Neronove dobe. K 3·30, vezano K 5·10.

Sienkiewicz, **Potop.** Zgodovinski roman. I. knjiga K 3.90.

Spillmann, **Žrtev spovedne molčečnosti.** Povest po resnični dogodbi. K 2·10.

Stowe-Malavašič, **Strijc Tomova koča** ali življenja zamorcev v robnih državah svobodne severne Amerike. Kart. K 1·50.

Sfeknik, **Krištof Kolumb** ali odkritje Amerike. Zgodovinski roman. K —·90.

Drugo pripovedno berilo:

Lasserre, **Lurška Mati Božja.** K 1·45.

Merhar, **Marjetice** nabrane nežni mladini K —·75, kartonirano K —·95.

Orehek, **Za resnico.** Spisali slovenski bogoslovci. K 5·35, vezano K 5·35.

Vrhovnik, **Sv. Ahacij** s tovariši mučenci, kranjske dežele pomočnik. K —·35.

Krajše povesti:

Basnigoj, **Zaroka o polnoči.** K —·40.

Bedének, **Solnce in senca.** Povest. K —·40.

Brezovnik, **Šaljivi Slovenec.** Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov. K 1·70.

Cegnar, **Babica.** 2 sešitka K 1·30.

Cigler, **Sreča v nesreči.** K —·74.

Cigler, **Deteljica** ali življenje treh kranjskih bratov, francoskih vojakov. K —·70.

Cigler, **Kortonica** koroška deklica. K —·70.

Hoffmann, **Bog pomaga.** Povest, karton. K —·90.

Hoffmann, **Peter Prostak.** Povest, karton. K —·90.

Hoffmann, **Kar Bog stori, vse prav stori.** Povest, karton. K —·90.

Hoffmann, **Kako vzgaja usoda.** Povest. K —·90.

Hoffmann, **Čas je zlato** ali od uboštva do bogastva. Povest. K —·82.

Keller, **Prst božji** ali izgledi božjih kazni, oziroma slučaji, ki niso slučaji. 2 zvezka K —·90.

Koder, **V gorskem zakotju.** Povest. K —·40.

Kosi. **Sto narodnih legend.** Slovenski mladini in preprostemu ljudstvu v pouk in zabavo. Trdo vezano K 1·30.

Lesar, **Perpetua** ali afrikanski mučenci. K 1·30, trdo vezano K 1·50.

Parapat, **Robinzon** starši. Njegove vožnje in čudovite dogodbe. K 1·30, trdo vezano K 1·50.

Malavašič, **Oče naš.** Povest za krščansko mladost in krščansko ljudstvo, karton. K 1·35.

Mayr, **Mučenci.** Starokrščanska povest. K 1·05.

Sienkiewicz-Miklavec, **Za kruhom.** Povest. K —·40.

Tomšič, **Peter Rokodelčič.** K —·50.

Trošt, **Pri stricu.** Povest. K —·95.

Trstenjak, **V delu je rešitev.** Poučna povest. K —·70.

Vonomir-Krijan, **Svitoslav.** Povest. K —·40.

Zakrajšek, **Oglénica** ali hudobija in nedolžnost. Povest. K —·70.

Zupančič, **Fabijola** ali cerkev v katakombah. Po kardinalu M. Wisemanu. K 1·30, vezano K 1·50.

Poezija:

Baumbach-Funtek, **Zlatorog.** Elegantno vezan. K 4·20.

Gangl, **Iz luči in teme.** Vezano K 1·35.

Gregorčič, **Poezije.** I. zvezek K 2·—, vezan K 3·—.
Isto II. „ „ 2·—, „ „ 3·20.
Isto III. „ vezan K 4·—.

Gregorčič, Svetopisemska knjiga **Job** in psalem 118. Vezano K 2·85.

Pesjakova, **Vijolice.** Pesmi za mladost. K 1·15.

Prešeren dr. France, **Poezije.** Uredil L. Pintar. K 1·10.

Sardenko Silvin, **V mladem jutru.** K 1·60, vezano K 2·35.

Zupančič, **Pisanice.** Pesmi za mladino. Vezano K —·90.

Zemljepis in zgodovina:

Alešovec, **Vojska na Turškem** od leta 1875 do konca l. 1878. Začetek ustaje v Hercegovini, vojska Srbov, Črnogorcev in Rusov s Turčijo, zasedba Bosne in Hercegovine po slavni avstrijski armadi. K —·82.

Dimnik, **Avstrijski junaki.** S 17 podobami. K 1·60.

Majar, **Odkritje Amerike.** Poučno zabavna knjiga v treh delih, o Kolumbu, Kortesu in Pisaru. Trdo vezano K 2·20.

Maier, **Učne slike iz zemljepisja.** Avstrija. Podrobni učni načrt.) K 1·60.

Maier, **Učne slike iz prirodoslovja** za III., IV. in V. razred. (Podrobni učni načrt.) K 2·70.

Molek, **General Lavdon,** oče vojakov imenovan. K —·70.

Perne, **Trstenik.** Prispevek k zgodovini župnij v ljubljanski škofiji, K —·97.

Vrhovec, **Zemljepis za prvi gimnazijski razred.** K 1·30.

Vrhovec, **Zgodovinske povesti** za meščanske šole. I. do III. stopnja, kartonirano à K 1·10.

Poučni spisi za mnogovrstno praktično porabo:

Bele, **Viničarjev kažipot.** Navod, kako vinograde na novo zasajati in kako jih obdelovati. K —·60.

Bele, **Trtna uš in trtoreja.** Navod, kako se je mogoče vkljub trtni uši s trtorejo uspešno baviti. K —·90.

Bleiweis-Trsteniški, **Nauk, kako zdrava in bolna kopita podkovati** in kopitne bolezni ozdravljati. K 1·70.

Bleiweis, **Nauk, kako pomagati živini ob porodu** ravnati s staro in mlado živino in ozdravljati poporodne bolezni. K 1·10, vezano K 1·30.

Funtek, **Obrtno spisje.** K 1·40.

Kalan, **Početek protialkoholnega gibanja** na Slovenskem. K —·56.

Kralj, **Obrtni red.** Zbirka in razlaga najvažnejših obrtnih zakonov, ukazov in razsodb upravnega sodišča. K 2·25, vezano K 3·85.

Kneipp-Podgorc, **Domači zdravnik.** K 1·30, vezano K 1·50.

Krek, **Socijalizem.** K 5·75, vezano K 6·75.

Mali vseznalec ali zbirka lahko izpeljivih poizkusov iz fizike, mehanike, aritmetike in glumarstva, smešnic in zastavic z navodom o punktiranju ali geomanciji. K —·65.

Navodilo za spisovanje raznih pisem in opravilnih listov. Z mnogimi vzorci. K 1·80, vezano K 2·20.

Pečjak, **Stoletna pratika** dvajsetega stoletja 1901 — 2000. K 1·40, trdo vezano K 1·90.

Računar, hitri, z ozirom na sedanji denar po kronski veljavi in na metersko mero in vago, vezano K —·90.

Romih, **Obrtno knjigovodstvo** s kratkim poukom o menicah. Učna knjiga za obrtne nadaljevalne šole, ob jednem priročna knjiga za obrtnike. K 1·80.

Schweitzer, **Naš društveni in shodni zakon.** K 1·15.

Smolnikar, **Poročilo o I. shodu katol. slovenskih nepolitiških društev.** K 1·65.

Strupi. **Živinozdravništvo** ali nauk o spoznanju in ozdravljanju vnanjih in notranjih bolezni. K 3·90, vezano K 4·40.

Štrakl, **Obrednik za organiste.** Vezano K 1·60.

Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod. K 1·15.

Razne povesti za mladino in ljudstvo:

Vsak sešitek po 45 vinarjev: Črni bratje. — S prestola na morišče. — Leban 100 beril za otroke. — Vrtomirov prstan. — Feldmaršal grof Radecki. — Mirko Poštenjakovič. — Venček pravljic in pripovedk. — Pri Vrbovčevem Grogi. — Lažnjivi Kljukec. — Močni baron Ravbar. — Izdajalca domovine. — Tiun-Ling, kitajski morski razbojnik. — Najdenček. — Maksimilijan I. cesar mehikanski. — Vstajenje. — Knez črni Jurij. — Repoštev. — Pod turškim jarmom. — Hildegarda. — Naselnikova hči. — Nikolaj Zrinjski. — Hirlanda. — Kako je izginil gojzd. — Jama nad Dobrušo. — Doma in na tujem. — Potovanje v Liliput — Hubad pripovedke I. — Hubad pripovedke II. — Narodne pripovedke za mladino II.

Vsak sešitek po 37 vinarjev: Božični darovi. — Erazem predjamski. — 60 malih povestij. — Sveta grofinja Genovefa.

Vsak sešitek po 53 vinarjev: Spominski listi iz avstrijske zgodovine. — Šaljivi Jaka I. — Šaljivi Jaka II. — Izanama, mala Japonka. — Krištof Kolumb. — Darinka, mala Črnogorka. — Sita, mala Hindostanka. — Narodne pripovedke za mladino I.

Vse cene se razumejo s poštnino vred; pri skupnih naročilih odpade poštnina.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Dr. Ignacij Žitnik.**

Tisk „Katoliške tiskarne" v Ljubljani.